

BODOČNOST NAŠIH OTROK JE V NAŠIH ROKAH

ZATO »ZA« NA REFERENDUMU

Štorski

ŽELEZAR

Leto XII — št. 1

25. januar 1972

Krepiti medsebojne vezi

Po daljšem razdobju je bila v soboto, dne 15. 1. 1972 na Jesenicah konferenca Zveze komunistov Združenega podjetja slovenskih železarn. Konferenco sestavljajo člani sekretariata ZK vseh treh tovarn. Poleg predstavnikov železarn so prisostvovali konferenci še generalni direktor Združenega podjetja Gregor Klančnik, glavni direktor Železarne Jesenice mgr. Peter Kunc, predstavnik republiškega odbora sindikatov Mitja Svab, predstavnik CK ZKS Peter Toš in predstavnik republiškega odbora sindikatov Srečko Mlinarič. Glavni namen te druge seje konference ZK je bil dogovor, kako hitreje uresničevati okvirni program uveljavljanja ustavnih dopolnil tako znotraj tovarn, a še posebej in predvsem na razvijanju samoupravnih odnosov v Združenem podjetju.

Referat o aktualnih političnih nalogah Zveze komunistov pri uveljavljanju ustavnih dopolnil, je imel dosedanji sekretar konference ing. Tone Varl, ki je med drugim dejal, da bo morala ta seja predvsem odgovoriti oziroma sprejeti ustrezna stališča na naslednja vprašanja:

1. Ali po več kot treh letih obstoja ZP ostati še naprej na sedanjih stopnjah integracije, s tem da ima ZP še naprej bolj vlogo koordinatorja in posrednika tovarn?

2. Ali s takšno stopnjo integracije lahko uresničimo cilje, ki smo jih že ob referendumu v letu

1969 pred delovnimi skupnostmi proklamirali?

3. Ali smo dovolj zreli in zavestno pripravljeni kreniti naprej v smeri resničnega povezovanja medsebojnih skupnih materialnih in samoupravnih interesov za dosedo še novih in še boljših rezultatov skupnih prizadevanj?

4. Ali je sedanja vloga, organiziranost in vsebina dela samoupravne dejavnosti v ZP zadovoljiva oziroma kako krepiti te samoupravne organe, da postanejo resnično organi oblikovanja in odločanja pri najpomembnejših dejavnostih ZP?

(dalje na 3. strani)

OB ZAMENJAVI LETA 1971/72

Leto 1971 je za nas in za vse jugoslovanske narode potekalo v znaku razvijanja političnega sistema, urejevanja medsebojnih odnosov in koncentracije za poseg v stabilizacijo gospodarstva. Ob široki aktivnosti smo dobili dopolnila zvezne ustave, ki samoupravni ureditvi nudijo širši prostor in republikam večjo samoupravno suverenost; pred sklenitvijo leta pa smo dobili še dopolnila republiške ustave, katera nas državotvorno ob upoštevanju posebnosti socialistične skupnosti na Slovenskem postavlja v okvir enotnega jugoslovanskega tržnega prostora.

Suverenost in vzajemnost

Izpopolnjeni zvezna in republiška ustava sami še ne pomenita rešitve, temveč izhodišče za take samoupravne, socialistične, mednarodne, medrepubliške, medobčinske in medpodjetniške odnose, ki bodo sloneli na enakopravnosti, poštenosti in vzajemnosti. Ob tem, da je dohodek neodtujljiva pravica delovne skupnosti temeljne organizacije združenega dela, ki ga je pridobila, nikoli ne bomo smeli pozabiti, da je kot poslovna sredstva tudi akumulacija v bistvu družbena.

Ze v času razprave na ustavna določila so se prebudile sile, ki so se pod plaščem svoboščin in suverenosti pretvarjale v šovinizem, podpihovanje in nevarno zapiranje v republiške in lokalne meje. Zanimivo je, da s temi slabostmi gospodarske organizacije v glavnem niso obremenjene, predvsem pa ne tiste, ki imajo svoj tržni prostor na področju cele države. Bolj pa je to prisotno pri profesionalnih političnih strukturah, ki ne vnašajo nemira samo na področje medrepubliških, temveč tudi na prostor medobčinskih odnosov. Pravočasno reagiranje na tako interpretacijo ustavnih dopolnil, ki bi pomenila razdor, neusklajeno razvijanje gospodarstva in razbijanje jugoslovanskih narodov, je bilo razumljivo.

Slovenci smo za enotno Jugoslavijo s tako notranjo politično ureditvijo republiške samoupravnosti, kot jo predvideva sprememba ustave, posebno zainteresirani. Slovenija je najbolj razvita republika, ima 1,725.000 ljudi in od tega 48% aktivnega prebivalstva, delež industrijskega prebivalstva pa znaša 29,4%. Ob tem, da Slovenija zajame le 8,3% jugoslovanskega prebivalstva, prispeva 20% industrijske proizvodnje, 18,7% električne energije in 16% narodnega dohodka.

Iz teh podatkov se vidi logičen interes Slovenije, ki je v takem tržnem prostoru, da lahko absorbira industrijsko blago in tako omogoča novo širjenje gospodarskega potenciala oziroma razširjene reprodukcije. Jugoslavija Sloveniji to nudi, zato moramo biti za njen obstoj, trdnost in ugled posebno zainteresirani. Zainteresirani smo za slogo med našimi narodi, politiko čistih računov, skladen razvoj in napredovanje manj razvitih področij, saj vse to pomeni povečevanje potrošnje našega blaga in napredovanje razvitejših predelov. Ob razvijanju drugih republik mora biti Slovenija na področju kvalitete, kar ji omogočajo tradicija, delovne navade in zlasti kondicija, vedno korak pred ostalimi, da plasma njenega blaga ter storitev ne bo ogrožen, povečevanje proizvodnje pa bo spremljano s povečevanjem porabe.

Izmenjava blaga navzven - pogoj suverenosti

Slovenija — dežela, stisnjena v trikot med Italijo, Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško — je že zaradi svoje majhnosti ter razvitosti in še posebej zaradi geografskega položaja primorana, predponirana in življenjsko zainteresirana voditi obsežno mednarodno in meddržavno trgovinsko izmenjavo blaga. Značilna je njena razvitost predelovalne industrije in velika odvisnost od uvoza surovin ter reprodukcijskega blaga iz drugih jugoslovanskih področij in iz inozemstva. Okoliščine — nujnost prodaje blaga predelovalne industrije v druge republike in na izvoz ter oskrbovanje z reprodukcijskim materialom — so nas privedle v trgovsko najbolj razvito republiko države.

V celotni zunanjetrgovinski izmenjavi je Slovenija leta 1971 prispevala pri izvozu 18,7% in pri uvozu 18,3%. Največja postavka uvoza je, logično, uvoz reprodukcijskega materiala, ki v državi znaša 63,5%, v Sloveniji pa celo 65,5%. Zaradi svoje orientacije ima Slovenija v zunanjetrgovinski izmenjavi pri izdelkih splošne porabe pozitivni saldo. Izvoz teh izdelkov je bil leta 1971 okrog 62% večji od uvoza, pozitivni saldo okrog 800 milij. din pa je skoraj takšen kot v celi državi.

Pomanjkanje reprodukcijskega materiala in ekspanzija na področju predelovalne industrije je torej značilnost slovenskega gospodarstva. Še bolj kot zunanjetrgovinska izmenjava to kaže izmenjava blaga z drugimi republikami. Stabilizacija, ki bo zahtevala zoževanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja in zmanjšanje negativnega salda plačilne bilance, nas bo prisilila na povečevanje lastne proizvodnje reprodukcijskega materiala in na povečevanje izvoza zlasti na konvertibilno področje.

Stabilizacija v povojih

Ob angažiranosti na ustavnih dopolnilih je leta 1971 na področju stabilizacije gospodarstva, brez katere bi bila najbolj idealna ustava brez učinka, bilo bore malo doseženega. To nam kažejo podatki, ki so naravnost grozeči.

V Sloveniji se je v primerjavi z letom 1970 družbeni proizvod celotnega gospodarstva realno povečal za 10%, po fakturirani realizaciji pa skoraj za 28%. Poviševanje cen je tu očitno, na splošno pa so cene nasproti poprečju leta 1970 porastle za 16%. Osebnih dohodkov so se v masi povečali za 25%, cene življenjskih stroškov za 15%, uvoz blaga za 14%, izvoz pa za 9,7%.

(dalje na 2. strani)

(nadaljevanje s 1. strani)

Podobni podatki so za celo državo. Namesto predvidenih 90 milijonov dolarjev deviznega primanjkljaja negativna plačilna bilanca znaša 350 milijonov dolarjev. Primanjkljaj v blagovni izmenjavi z inozemstvom je v SFRJ znašal 21.584 milijonov din in od tega v Sloveniji 4.100 milijonov din ali 19 %.

Razveseljivo je, da je med letom bila zabeležena občutna tendenca na izboljševanje naše zunanje trgovine. Medtem ko je v državi v prvem polletju poprečni mesečni primanjkljaj znašal 2.134 milijonov din, je v drugem polletju padel na 1.464 milijonov din oziroma za 31 %. Še bolj občutno je ta preorientacija prisotna v Sloveniji, kjer se je izvoz povečal za 25 %. Glavni delež na tem področju, ki je imperativ stabilizacije, za katero so bile leta 1971 izvršene šele prve priprave, mora biti dosežen v novem letu 1972 in naslednjih letih. V Združenem podjetju slovenske železarne se lahko tega obdobja samo veselimo, saj inflacija siromaši bazično industrijo, dohodek pa seli tja, kjer z gradnjo cen lahko grabijo dohodek.

ZPSŽ iz izgube v dobiček

Potem ko so slovenske železarne leta 1968 dosegle vrh reformske krize in največjo globino poslovne izgube, se je stvar začela obračati na bolje. Najprej nas je ta neugoden položaj pripravil na združitev in ustanovitev združenega podjetja, ki je s podpisom ustanovitvene pogodbe 30. 9. 1969 postala stvarnost. S skupnimi nastopi, specializacijo proizvodnje, enotno razvojno politiko in usklajevanjem poslovanja smo vsem organizacijam združenega dela uspeli vrniti ugled dobrih tovarn. Rezultati poslovanja leta 1971 pa so pravi preobrat, lahko bi rekli, da smo iz globine poslovnih izgub dosegli vrh akumulativnosti. Medtem ko smo v prejšnjih letih bili priča manjšemu nihanju, smo v zadnjih petih letih imeli nenormalno oscilacijo iz ene v drugo skrajnost.

OB ZAMENJAVI LETA 1971/1972

Leta 1966 so slovenske železarne imele 57,1 milijonov din presežka dohodka, leta 1968 62,8 milijona din izgube in po oceni leta 1971 zopet 110 milijonov din presežka dohodka.

Gibanje bruto akumulacije, to je seštevka presežka dohodka in amortizacije, še bolj poudarjeno kaže oscilacijo v zadnjih letih. Bruto akumulacija, ki je znašala leta 1971 blizu 260 milijonov din, je kar za 16-krat višja od leta 1968. Pri tem pa je treba upoštevati, da so se od leta 1968 poprečni osebni dohodki zaposlenih povečali za 54 % in z 1.620 din neto mesečno leta 1971 za 10 % prekoračili republiško poprečje v gospodarstvu.

Poleg zboljšanja prejemkov so bili pokriti iz krize izvirajoči razmejivni stroški na investicijskem vzdrževanju, raziskovalnih in zagonskih delih ter podcenjenih zalogah. Največji preobrat v poslovnem rezultatu je bil dosežen na Jesenicah.

Za ZPSŽ leto 1971 uspešno

Slovenske železarne so po oceni v preteklem letu dosegle:

surovega železa	182.000 ton	ali 8 % več kot leta 1970
surovega jekla	670.000 ton	ali 6 % več kot leta 1970
skupne proizvodnje blagovne proizvodnje	2.095.000 ton	ali 3 % več kot leta 1970
realizacije	565.000 ton	ali 8 % več kot leta 1970
izvoza	2.088 milij. din	ali 36 % več kot leta 1970
	7.915.000 \$	ali 22 % manj kot leta 1970

S takimi rezultati, ki imajo svoje reflekse v dohodku, smo v glavnem lahko zadovoljni. Za objektivno oceno moramo vedeti, to se vidi iz razlike v stopnji rasti med blagovno proizvodnjo in realizacijo, da so se občutno povečale tudi cene naših izdelkov. V primerjavi z letom 1970 so se v poprečju dvignile za 28 %. Doseženo poprečje 3.683

din na tona je delno učinek specializacije in strukturalne spremembe proizvodnje, predvsem pa spremenjenih cen. Z vsemi dosežki pa vendar ne moremo biti zadovoljni.

Splošna jugoslovanska infekcija, ki ima svojo osnovo v inflaciji in v valutni tečajni razliki, ki pri uvozu prinaša, pri izvozu pa odnaša, je imela boleči vpliv tudi na našo delovno ustvarjalnost. To se kaže v orientaciji prodaje.

Kljub široki jugoslovanski nelikvidnosti smo ob ugodnih cenah doma za 22 % zožili izvoz. Nismo tipična izvozna proizvodnja, kar pa ne pomeni, da pri izvozu ne smemo biti prisotni. Strah pred inozemskimi kupci, ki se obnašajo po bontonu razvitega tržnega reda, je velik vzrok pretirane orientacije na nezahtevne domače kupce. Delali smo to, kar pri drugih kritiziramo in ocenjujemo kot vzrok nestabilnosti, neposredno pa se nam maščuje v finančnem položaju, gledanem skozi razpoložljiva sredstva.

Naše podjetje je od 1. 1. 1971 do konca leta terjatve dvignilo od 428,5 milijonov din na 650 milijonov din; razliko med terjatvami do kupcev in obveznostmi do dobaviteljev pa od 249 milijonov din na 440 milijonov din. Ob tem, da kažemo ugodno akumulativnost ali donosnost, smo v globoki nelikvidnosti in z blokiranimi žiro računi. Zaradi premajhne selektivnosti pri prodaji se naša sredstva nahajajo pri odjemalcih, ki jih v enem delu nikoli ne bomo mogli izterjati. Četudi reševanje nelikvidnosti ni v naših rokah, bi ob razsodnejši prodajni politiki stanje lahko delno ublažili, tako pa smo se celo leto nahajali v obupnih težavah pri oskrbovanju s surovinami, zlasti iz uvoza.

Zaradi nelikvidnosti tovarne niso mogle koristiti niti sredstev amortizacije za zamenjavo in modernizacijo strojev, in naprav, ker je tudi ta v večjem delu blokirana v terjatvah. Tako stanje ni posledica le nelikvidnosti, temveč tudi premajhnega kreditiranja proizvodnje.

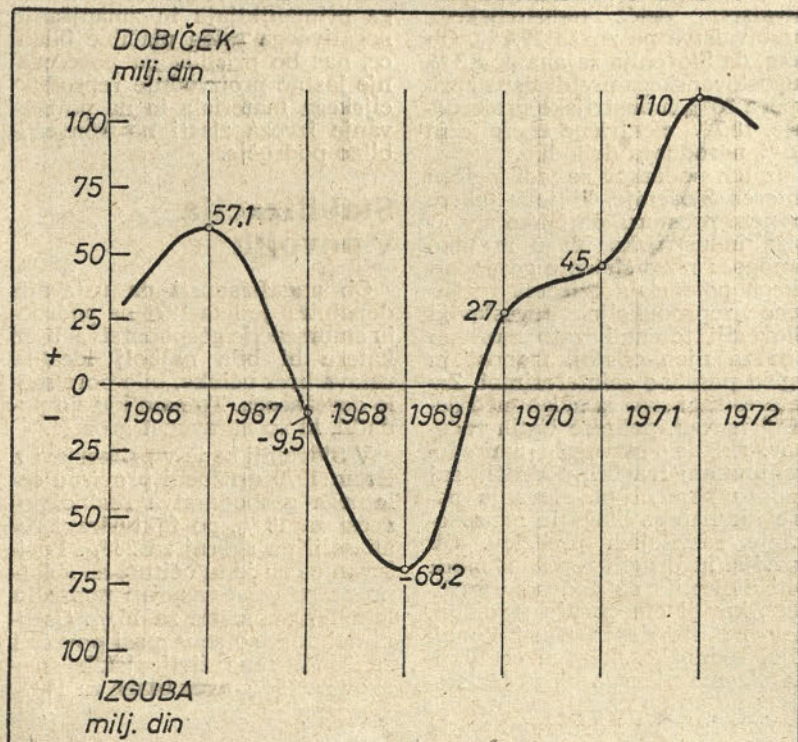
Menim, da smo na področju zaloga napravili toliko — padle so na 460 milijonov din ali 22 % letne realizacije — da nadaljnje zoževanje po obsegu ni več možno, nujna pa je taka strukturalna ureditev, da ne bo enih materialov preko normativa, drugih pa ne na zalogi. Primanjkljaj v obratnih sredstvih zato lahko rešujemo le s povečanjem namenskih kratkoročnih in dolgoročnih kreditov. Na področju kreditiranja proizvodnje so slovenske železarne prikrajšane in oškodovane.

Železarne so zapostavljene

Medtem ko je realizacija v zadnjih treh letih porastla za 80 %, so se krediti povečali le za 15 %. Tudi leta 1971 smo relativno nazadovali. Realizacija je bila 36 % višja od predhodnega leta, kreditov pa smo uspeli povečati le za 4 %. Celotno podjetje uživa kratkoročnih kreditov okrog 400 milijonov din ali 20 % letne realizacije.

Poleg kratkoročnih kreditov je združeno podjetje uspelo izposlovati skupaj 71 milijonov din izredno ugodnih dolgoročnih kreditov. Ti so bili razdeljeni: Jesenice so dobile 38 milijonov din, Ravne 16 milijonov din, Štore 5 milijonov din, na ravni podjetja pa je ostalo 12 milijonov din. Pogoji za vračanje teh kreditov so taki, da bo do časa vračanja razvrednotenje tako, da bo le manjši del dejansko vrnjen. Ta prispevek republike oziroma republike (dalje na 3. strani)

GIBANJE FINANČNEGA USPEHA

Na nelikvidnost nismo imuni

Naša samoupravna družbena ureditev je pogojena s tržnim gospodarstvom, tržni sistem pa z likvidnostjo gospodarstva. Nelikvidnost v tržno blagovnih odnosih je isto kot hidrocentrala brez vode, pa vendar pri nas poskušamo ta perpetuum mobile spraviti v funkcioniranje. Zaradi nenormalnega poslovnega obnašanja, prevzemanja obveznosti brez kritja, zavajanja samoupravnih struktur, odsotnosti resničnih sankcij in nerešenega problema v primarni delitvi narodnega dohodka je medsebojna zadolženost dosegla astronomske številke. V slovenskem gospodarstvu razlika med terjatvami in dolgovi ob novem letu znaša preko 7 milijard din, a od tega vezana sredstva v drugih republikah zajemajo blizu 5 milijard.

PROIZVODNJA V DECEMBRU

V decembru smo dosegli 8,0 % letnega plana proizvodnje. Proizvodnja je nižja od dvanajstine letnega plana za 3,5 % in za 1,2 % nad operativnim planom. V jeklarni je ostala proizvodnja pod operativnim planom, ker je bil podaljšan remont, imeli so kolektivni dopust. V valjarni I in II so preseglji operativni plan za 2,5 % in 25,9 %, zaradi ugodnega asortimana. Valjarna II je obratovala polovico meseca na tri

izmene. V livarni I je nižja proizvodnja pri surovih valjih in kokilah. Kokile so ostale delno neobdelane. Bila je tudi okvara na formarskem stroju.

V kumulativni ostaja proizvodnja za 5,1 % pod letnim planom, in to največ v valjarni II za 21,3 % in livarna I pri kokilah za 18,1 %. V letu 1971 so valjarna I, livarna II in šamotarna preseglji letni plan proizvodnje.

OB ZAMENJAVI LETA 1971/1972

(nadaljevanje z 2. strani)
liškega rezervnega sklada gospodarskih organizacij je za našo proizvodno dejavnost še relativno skromen. Težko je pričakovati nove enake ugodne dolgoročne kredite. Obsežnejše kreditiranje pa moramo doseči, četudi le s kratkoročnimi krediti, ki se stalno obnavljajo. Zaradi splošnega pomanjkanja finančnih sredstev pa bomo morali iskati tudi korišćenje inozemskih virov. Vzajemnost znotraj združenega podjetja je prvi pogoj, da bi pri tem uspeli.

Zadovoljiva stopnja povečanja proizvodnje, visoka akumulativnost in globoka nelikvidnost so bile značilnosti poslovanja našega podjetja preteklega leta 1971. V državi kot celoti se je nezmanjšano nadaljevala inflacija, rast zunanjetrgovinskega primanjkljaja, poglobljanje nelikvidnosti, zniževanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva in rast življenjskih stroškov. Temu nevarnemu gibanju so logično sledile kadrovske spremembe in zadnje čase odločilni ukrepi, med katerimi je brez dvoma najbolj grenak v istem letu drugič devalviran dinar.

Razvrednotenje naše valute je bilo priznanje dejanskega stanja. Učinki v obliki zoževanja uvoza in povečevanja izvoza pa bodo uspešni in trajni le, če bodo kreatorji ukrepov na vseh področjih od investicijske politike, politike splošne in osebne porabe do stimulacije izvoza dosledni.

1972 — leto stabilizacije

Leta 1972 se torej začena težka bitka za stabilizacijo. Slovenski železarji bi zadnji smeli biti med dezertarji, saj je poznano, da je bazična industrija tista, ki v in-

flaciji gubi, stabilizacija pa je njen zaveznik. Stabilizacija jugoslovanskega gospodarstva pomeni preorientacijo od pretiranega vzpodbujanja trgovanja k proizvodni ustvarjalnosti. Zmanjšanje deviznega deficita bo v stabilizaciji eden od glavnih ciljev, doseglji pa ga bomo:

— s povečano proizvodnjo in porabo domačega reprodukcijskega materiala, med katerim je tudi jeklo,

— s povečanim izvozom, med drugim kovinsko predelovalne industrije, ki bo kompenziral zoženo investicijsko dejavnost.

Obdobje stabilizacije bi naj zato pomenilo širjenje domačega tržišča jekla, zožitev investicijske in druge porabe pa urejevanje likvidnosti gospodarstva. V duhu takih predpostavk so strokovne službe in samoupravne strukture izdelale načrt proizvodnje za 1972. leto. Ta predvideva:

— surovega železa 208.000 ton, kar je v primerjavi z dosežkom leta 1971 povečanje za 14 %;

— surovega jekla 735.000 ton, kar je v primerjavi z dosežkom leta 1971 povečanje za 11 %;

— blagovne proizvodnje 618.000 ton, kar je v primerjavi z dosežkom leta 1971 povečanje za 9 %;

— realizacije 2.326 milijonov din, kar je v primerjavi z dosežkom leta 1971 povečanje za 11 %.

Ze iz načrta proizvodnje se vidi, da bo prizadeten združenih slovenskih železarn leta 1972 usmerjena:

1. na realno možnost korišćenja obstoječih proizvodnih naprav,

2. na prednostno urejevanje obratnih sredstev kot pogoja deblokade žiro računov in zboljšanja likvidnosti,

3. na take dopolnilne naložbe

v osnovna sredstva, ki bodo neposredno vplivale na optimizacijo učinkov obstoječih proizvodnih potencialov.

Osnovna skrb v celotnem podjetju in v organizacijah združenega dela bo v smislu stabilizacije torej morala biti usmerjena v ekonomizacijo znotraj tovarn. Sočasno se bo vodstvo združenega podjetja v vseh združenih strukturah prizadevalo za take rešitve, ki bodo v prihodnje dale skladen razvoj vseh dejavnosti od energetike, proizvodnje reprodukcijskega materiala, predelovalne industrije in drugih vej proizvodne sfere. Da bi to dosegli, bomo zahtevali:

— tako korekturo primarne delitve in izravnavanje akumulacije, ki bo konjunkturne dobičke prelivala na področje manj akumulativne bazične dejavnosti,

— tako bančno politiko, ki bo ob plasiranju kreditov tam, kjer se hitro obračajo, skrbela tudi za kreditiranje proizvajalcev reprodukcijskega materiala.

Na sledi sistemskih rešitev

Taka gospodarska politika, ki je pogoj reproduktivne sposobnosti celotne proizvodne sfere, zahteva spremembo sedanjega davčnega sistema. Ogrevamo se za tak davčni sistem, ki bo akumulaciji dal družbeni karakter in vseboval socialne sestavine. To pomeni, da bomo podpirali:

— obdavčenje presežka dohodka ali dobička,

— progresivno obdavčenje družinskega dohodka.

Menim, da bi tako korenita sprememba našega davčnega si-

stema zadržala zadostno vzpodbudo za večjo rentabilnost poslovanja in vršila tako korekturo dohodka, ki bo izboljševala primarno delitev narodnega dohodka. Sočasno bi odvzemala del visokih dohodkov, kar bi dalo možnost za učinkovitejše reševanje družinske problematike.

Zavedati se moramo, da bodo stabilizacijski ukrepi, ki so že v veljavi, in tisti, ki jih bodo predstavniški organi še sprejeli, od nas zahtevali večje napore. Revalorizacija osnovnih sredstev, nov tečaj dinarja, povečanje obrestne mere in druge spremembe bodo vplivale na relativno zniževanje naše akumulacije. S povečanjem izplenov, zniževanjem režije, učinkovitejšo organizacijo in večjo vzajemnostjo bo možno del povečanih poslovnih stroškov kompenzirati in ob primerni delovni vzpodbudi predvsem delavcev v neposredni proizvodnji zagotoviti reproduktivno sposobnost slovenskih železarn.

Stabilizacija torej od vseh in tudi od nas zahteva svoje. Od uspeha pri združevanju sredstev fizičnega in umskega dela je odvisna ubranost in enotnost delovnih skupnosti naše proizvodne tvorbe. Skrbno, razsodno, širokopotezno in dalekovidno uveljavljanje ustavnih dopolnil bo zagotovilo za dosego take ubrane samoupravnosti, ki bo dala sožitje in koristi v vseh organizacijah združenega dela.

Železarji so vedno bili najbolj revolucionarno delavstvo, zato moramo tudi sedaj podpreti odločnost v borbi proti inflaciji in njeni reprodukciji.

V zaupanju v našo zavest, delovno nemo in proizvodno ustvarjalnost želim vsem zaposlenim v slovenskih železarnah in njihovim družinskim članom srečno in uspešno novo leto 1972.

Gregor Klančnik

Krepiti medsebojne vezi

(nadaljevanje s 1. strani)

5. Nadalje je prav, da se opredelimo tudi o vprašanju samoupravne ureditve znotraj tovarn, predvsem o usklajevanju in prenašanju pozitivnih izkušenj iz ene tovarne na drugo v skladu z ustavnimi dopolnili.

6. Navedena in še druga vprašanja bomo lahko uspešno raz-

Na pobudo ZK je prišlo v oktobru leta 1970 do širšega zelo pomembnega razgovora s tov. Kardeljem, v katerem sta sodelovala še predsednik CK ZKS tov. Popit in predsednik IS Slovenije tov. Kavčič. Misli in opozorila, ki nam jih je povedal tov. Kardelj, so pomembne predvsem:

1. Da so se zlomila še nekatera

cija grajena samo na programu fizične delitve dela, brez osnov za skupno odgovornost, ki naj temelji na intenzivnejši medsebojni ekonomski odvisnosti oziroma neodvisnosti vseh treh tovarn, je prej ali slej obsojena na stagnacijo oziroma propad. Enako pa pomeni tudi ne dovolj precizno reguliranje medsebojnih materialnih odnosov nevarnost po koncentraciji politične moči v centrih, kjer se združuje velika ekonomska moč.

Ta razgovor nam je dal novih pobud in širša gledanja za nadaljnji razvoj ZP. Ze sredi novembra je bil v teh prostorih prvi posvet vseh treh sekretariatov osnovnih organizacij ZK tovarn, katerega lahko smatramo za 1. sejo konference ZK ZP. V ilustracijo navajamo samo nekatera, še danes aktualna vprašanja, o katerih je razpravljala konferenca. Posebno kritične ugotovitve, ki nas zadržujejo v nadaljnjem procesu združevanja, so bile:

— Pomanjkanje medsebojnega zaupanja in iskrenega sodelovanja, kar je čutiti še posebno v konkretnih strokovno poslovnih dogovorjanjih.

— Antagonizem, ki izhaja iz tega, da smo predvsem integralni interese navzven ZP, vse premalo pa smo integralni skupne interese znotraj ZP.

— Samoupravni organi na nivoju ZP obravnavajo predvsem formalna vprašanja, ki so jih praktično že sprejeli samoupravni organi tovarn. Reševanje in sklepanje izven tega okvira pa je

pogojeno le z moralno obveznostjo tovarn, če so te pripravljene take odločitve spoštovati.

— Postavljeno je bilo vprašanje vloge poslovnega odbora, ali ne opravlja bolj strokovno kolegijsko funkcijo, kot pa funkcijo kolektivnega izvršnega organa DS ZP.

— Dogovarjali smo se o nujni potrebi nadaljnega razvoja integracije, o potrebi vse večje medsebojne povezanosti in o zahtevi po jasnejših programskih ciljih ZP.

— Nadalje je konferenca ocenila tudi vrsto pozitivnih rezultatov, doseženih po enoletnem obstoju ZP, ki so že takrat potrdili pravilnost odločitve za združitev železarn. Pokazalo se je, da je bila taka odločitev nujna alternativa za nadaljnji procvit železarstva v tako burnih gospodarskih gibanjih preteklih let.

Vse premalo pa je bilo na tej konferenci poudarka konkretizaciji nalog ZK in o obveznostih, ki so se postavljale pred nas. Ravno zaradi tega danes člani ZK v ZP, še posebno pa dosedanji člani konference, ne moremo iskati vzrokov za počasno razreševanje vrste problemov v procesu integracije samo izven organizacije ZK, temveč so osnovni vzroki v nas samih. Od vsega začetka se nismo dovolj organizirano, enotno in konkretno lotevali problemov in nalog, ki so nas spremljali. V tem so tudi osnovni razlogi, da več ugotovitev in zahtev

(dalje na 4. strani)

Delovno predsedstvo konference ZK ZPSZ. Referat je podal sekretar ing. Varl Tone

reševali le z večjo aktivnostjo in organiziranostjo ZK v ZP. Zato današnja seja konference mora opredeliti mesto in vlogo konference ZK ZP, določiti njene pristojnosti in oblike delovanja, ki bodo zagotavljale, da se bodo sprejeta stališča in sklepi tudi izvedli.

stereotipna gledanja na vprašanja integracije, saj je bilo jasno povedano, da je takšna stopnja integracije šele začetek in ne konec procesa.

2. Obrazložena je bila jasna smer, v kateri naj se razvija nadaljnji razvoj integracije.

3. Opozoril nas je, da integra-

Krepiti medsebojne vezi

(nadaljevanje s 3. strani)

1. seje konference nismo uresničili.

V začetku avgusta smo imeli prvi širši posvet s tovariši, ki delajo v političnih in samoupravnih organih ZP in tovarnih. Seznanili smo jih z nalogo in na tem posvetu sprejeli nekatera stališča, ki naj pripomorejo k oblikovanju akcijskega programa. Posvet je med drugim sprejel:

1. Udeleženci se strinjajo in pozdravljajo iniciativ CK, da se k uveljavljanju ustavnih dopolnil pristopi organizirano.

2. Poseben poudarek je bil na novi kakovosti oziroma vrednotah samoupravnih sporazumov, ki se z ustavnimi dopolnili uveljavljajo kot dokumenti, ki po svoji pomembnosti presejajo okvire sedanjih statutov.

3. Menili smo, da osrednji in glavni poudarek akcijskega programa mora biti na uveljavljanju ustavnih dopolnil v okviru ZP.

4. Opređeljeno je bilo že zelo jasno stališče temeljne organizacije združenega dela (TOZD).

5. Prepričanost prisotnih je bila, da je uspešni razvoj integracije mogoč le s postopnim zdru-

nosti vloženi sredstev, kaj je minulo delo itd. Skratka zasledovati cilje, da združevanje sredstev pomeni združevanje medsebojnih interesov, ki prepletajo medsebojno odvisnost itd.

Generalni direktor je bil s svojimi sodelavci zadolžen, da izoblikuje predlog nadaljnjega procesa vsebinske integracije. Predlog je bil novembra izdelan in 6. decembra posredovan razširjeni seji poslovnega odbora v obravnavo. Na seji je bil predlog v osnovi sprejet in posredovan v razpravo delovnim skupnostim tovarnih, na osnovi katere naj delavski sveti tovarni sprejmejo soglasje za dokončno sprejetje na DS ZP.

Prav je, da konferenca v razpravi izreče svojo oceno ter sprejme ustrezne zaključke.

Pri tem ne mislimo, da predlog nadaljnjega kakovostnega oziroma vsebinskega razvoja integracije ZP dokončno razčiščuje in na pravo mesto postavlja vsa vprašanja. V njem so še vedno nejasnosti in določena protislovja, ki jih bo v konceptu samoupravnega sporazuma nujno postaviti na pravo mesto. S tem pa

ce, posvetih in še posebno v samoupravnih organih, ki nas bo resnično združevalo v skupnih interesih in podiralo pregrade še prisotnih nezaupanj, strahu in sumničen kdo bo koga. Prav komunisti se moramo odločno zavzemati in to v interesu najširše delovne skupnosti za taka pota in odnose, ki se bodo odražali v združevanju in angažiranosti vseh materialnih in umskih potencialov za večjo in ekonomično proizvodnjo, za višjo produktivnost, za višji dohodek, skratka za višji osebni in družbeni standard slehernega proizvajalca in samoupravljalca.

V poročilu smo se zelo ozko omejili le na nekatera vprašanja, ki so bila in so še prisotna. Nismo se dotaknili še drugih ciljev in nalog, ki so skopo navedene v skici vsebinskih vprašanj, ki naj bi jih obdelali s samoupravnim sporazumom. Na primer vprašanje enotnega ali enotnega nastopa nazven, vprašanje tesnejšega povezovanja s predelovalno industrijo, trgovino itd. Menili smo, da je prav in zelo pozitivno, da so cilji v programu razglašeni, toda trenutno so za nas vse najpomembnejša vprašanja, ki se nanašajo na ureditev notranje organizacijske tvorbe ZP. Menimo, da le reševanje in rešitev teh vprašanj daje osnovne pogoje za uresničevanje ciljev, ki se nanašajo na sfero izven okvira ZP.

Namen današnje seje konference je, da ob ugotovitvah oceni stanje in gibanje, da sprejmemo osnovne zaključke, ki naj vsem komunistom v ZP postanejo napotek za akcijo. Zato bi bilo potrebno, da se seja konference opredeli med drugimi pobudami in predlogi o naslednjih vprašanjih:

1. O organiziranosti, pristojnostih in vlogi konference ZK ZP — o čemer podrobneje govori predlog poslovnika. Osnovno izhodišče je, da pri vseh specifičnih vprašanjih, ki se nanašajo na skupno problematiko in interese ZP, o katerih se dogovorimo, zagotovimo enotnost akcije. To pa pomeni obveznost vseh komunistov tako v direkciji kot v osnovnih organizacijah pri uresničevanju sprejetih zaključkov.

2. O podpori, nalogah in odgovornosti komunistov pri nadaljnjem vsebinskem procesu združevanja.

3. O stališču do konkretnega predloga združevanja poslovnih sredstev in kaj vse naj obravnava samoupravni sporazum. Pri tem ni vprašanje ali gremo oziroma ne gremo v takšno sporazumevanje. Prepričani smo, da če bodo pri tem jasni in v skladu z ustavnimi dopolnili urejeni medsebojni odnosi, interesi in koristi, da bomo take težnje v celoti podprli. Še več, odločno se bomo borili proti vsem posameznikom, ki bi se upirali taki naši usmerjenosti.

4. O delu in vlogi samoupravnih organov ZP, o njihovi funkciji in odgovornosti na eni strani ter o spoštovanju in obveznosti sklepov v vseh treh tovarnah.

5. O prenašanju izkušenj, o utrjevanju in poenotenju samoupravnih struktur znotraj tovarnih glede na opredelitev, da ostane tovarna TOZD itd.

Na podlagi plodne razprave, v kateri so bila izrečena tudi različna mnenja ter v kateri so sodelovali tovariši: Suhar Tone iz Štor, Ošlak Miha iz Raven, Ipavc Miro iz Jesenic, ing. Knez Peter iz Ra-

ven, Pogorevc iz Raven, Črv iz Jesenic, Pugalj Milan iz Štor, ing. Pipan iz Štor, Kejžar iz Jesenic, Ertl iz Jesenic, Mitja Svab iz republiškega odbora sindikatov, generalni direktor ZPSZ Gregor Klančnik, Toš Peter iz TK ZKS in Potočnik Miha iz uprave ZPSZ, sta bili konferenci predloženi in nato tudi sprejeti dve izhodišči za nadaljnje delo konference:

I.

Konferenca ugotavlja, da se je ekonomski položaj vseh treh železarn v zadnjem času bistveno izboljšal in so ustvarjeni vsi objektivni pogoji za še uspešnejši razvoj slovenskega železarstva. Očitno je, da uspehov v preteklem obdobju ne bi bilo možno v taki meri realizirati, v kolikor ne bi v vseh treh železarnah uspeli razviti v zelo zadovoljivi meri samoupravnih proizvodnih odnosov.

Notranjo organizacijo v tovarnah združenega podjetja pa je treba v prihodnje utrjevati tako, da bodo po uresničitvi potrebnih predpogojev res zaživele temeljne organizacije združenega dela v okviru sedanjih tovarnih.

II.

Prihodnji ekonomski razvoj slovenskega železarstva bo v veliki meri odvisen od tega, kako uspešno bomo še naprej razvijali samoupravne odnose v vsaki posamezni tovarni in v združenem podjetju slovenske železarne kot celoti.

Nova ustavna dopolnila odpirajo samoupravljanju nove perspektive, hkrati pa predstavljajo novo vzpodbudo za še hitrejšo uveljavljanje vloge neposrednih proizvajalcev v združenem delu.

Pri tem pa konferenca ugotavlja, da je v prihodnjem obdobju nujno treba pospeševati samoupravno povezovanje na nivoju združenega podjetja. V tem smislu tudi v polni meri podpira že začeto akcijo za združevanje dela poslovnih skladov na ravni združenega podjetja.

Konferenca poziva vse komuniste in ostale delovne ljudi v združenem podjetju, da aktivno podprejo že začeto delo pri oblikovanju novih samoupravnih proizvodnih odnosov na ravni združenega podjetja, ki naj bi imeli svojo materialno osnovo v združevanju sredstev oziroma minulega dela.

Udeleženci na konferenci

ževanjem materialnih sredstev, kar nas mora pri zasledovanju večjih skupnih rezultatov dela še tesneje medsebojno povezovati.

6. Sprejete so bile zadolžitve za izdelavo akcijskega programa.

V oktobru je bil ob prisotnosti delovne grupe CK ZKS ponovni posvet, ki je okvirni akcijski program potrdil. Na posvetu smo ponovno razpravljali in razčistili nekatera vprašanja kot so:

1. V sedanji fazi razvoja in objektivnih pogojev v tovarnah naj postane TOZD tovarna. To pa seveda ni dokončna razvojna opredelitev in je odprta možnost, da se ob objektivnih pogojih lahko ena ali druga tovarna opredeli na dve ali več TOZD.

2. Integracija pomeni tudi prenos izkušenj med tovarnimi z namenom poenotenja in izpopolnitve samoupravne dejavnosti v tovarnah glede na zahteve XV. dopolnila ustave.

3. Potrdilo se je stališče že predhodnega posveta, da je potrebno proučiti možnosti, kako z združevanjem materialnih sredstev povezovati medsebojne interese nadaljnjega združevanja. Pri tem pa je potrebno dovolj jasno precizirati in razčistiti vprašanja kot so:

— pojem dohodka, združevanje in odnosi znotraj tovarne (ZP—TOZD), odtujevanje oziroma neodtujevanje dohodka, nove vred-

v ničemer ne želimo zmanjšati pomembnost in nujnost take usmeritve nadaljnje integracije. Še več, v tem ne vidimo že dokončnega uveljavljanja vseh možnosti, ki nam jih dopolnila ustave dajejo, temveč šele začetek sporazumevanja o združevanju resničnih materialnih interesov delovnih skupnosti vseh treh tovarnih za doseganje boljše rezultate svojega dela. Pri tem pa velja ponovno poudariti, da vsebina in črka takega sporazumevanja mora biti osnovana na zagotovilih ustave. To je, da so neodtujljive pravice delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij pri razpolaganju s pogoji, sredstvi in rezultati dela. Na taki osnovi v načelu in konkretno osnovani sporazum, ki bo resnično povezoval interese vseh treh tovarnih, bo že sam po sebi odvrnil vsa nasprotja, pa tudi lokalistične ozke interese do vseh polemik, ki so se pri tem tudi pojavljale.

Seveda se bomo o vsem tem v prvi vrsti morali medsebojno odkrito in kritično dogovoriti komunisti, tako na današnji in bodoči seji konference, kakor znotraj samih organizacij. Predvsem pa bo potrebna naša aktivna prisotnost v političnih, samoupravnih in upravnih strukturah. Posebno si bomo morali prizadevati, da v nadaljnjem povezovanju tovarnih v ZP ustvarimo takšno vzdušje na naših sejah konferen-

VAŠ DA * SMEH V NAŠIH OČEH

CELJE 6.II.72
ZA SAMOPRISPEVEK

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

XI. seja delavskega sveta

Delavski svet se je sestel na svoje 11. zasedanje dne 16. decembra 1971. Na tej seji je delavski svet obravnaval podražitev pri izvajanju investicijskih del, ki so nastale v zadnjem času. Posledice devaluacije pri tem še niso bile upoštewane.

Delavskemu svetu je bil predložen plan premostitve teh težav, ki med drugim predvideva tudi najetje premostitvenega kredita, ki naj krije povečane stroške investicijske izgradnje zaradi različnih podražitev. Delavski svet je predlog sprejel.

V nadaljevanju se je pod točko »razno« predsednik metalurške enote podal kratko informacijo glede zahteve omenjenega sveta enote, da se spremeni ustrezno določilo Pravidnika o oblikovanju in razdeljevanju sredstev za osebne dohodke in se prične uvajati enotna vrednost točke. Po mnenju vrste razpravljavcev obstoječi pravilnik ni najboljši, saj dopušča nekatere anomalije. Bilo je opozorjeno tudi na to, da na akordih in normah nihče ne dela, bi jih pa bilo potrebno občasno prekontrolirati in morebiti tudi korigirati.

Ob zaključku je bilo omenjeno, da so dobile ustrezne službe v podjetju nalogo, te zadeve pregledati in zastaviti delo tako, da se različne anomalije in pomanjkljivosti čimprej odpravi.

XII. seja delavskega sveta

Zadnja seja delavskega sveta v letu 1971 je bila 29. decembra popoldan v Domu železarjev na Teharjih.

Uvodoma je bilo postavljeno vprašanje izgradnje objektov družbenega standarda, konkretno jedilnice v Storah I. Glavni direktor je omenil, da je ta zadeva zajeta v srednjeročnem planu, kjer so tudi zagotovljena ustrezna sredstva. Sicer pa je delavski svet potrdil zapisnika in sklepe 10. in 11. seje.

V nadaljevanju je delavski svet obravnaval predlog gospodarskega načrta za leto 1972. Poleg predsednika delavskega sveta, dipl. inž. Feliksa ČERNAKA, je o tem predlogu govoril tudi predsednik ekonomsko-poslovnega odbora, dipl. inž. KRAMER Jože. Med drugim je omenil, da je EPO na dveh sejah obravnaval izhodišča poslovanja v prihodnjem letu in samo osnutek gospodarskega načrta temeljito pregledal.

Nadalje je predsednik EPO udaril, da je obravnavani gospodarski načrt zastavljen tako, da zahteva polno angažiranje vseh dejavnikov: tako operative kot specializiranih služb in uprave.

Glavni direktor tovariš Tugomer VOGA je v nadaljevanju seje govoril o nekaterih strateških ciljnih, ki smo si jih s tem gospodarskim načrtom zadali. Govoril je tudi o nekaterih spremembah v načrtovanju poslovanja in proizvodnje kakor tudi o potrebi, da se zboljša komuniciranje na vseh nivojih.

V razpravi je sodeloval tudi tehnični direktor inž. Milko STARC, ki je omenil, da je tudi pri sprejemanju plana za leto 1971 obstajala določena skepsa,

sedaj smo pa z doseženim rezultatom lahko samo zadovoljni. Enakega mnenja je tudi, kar zadeva gospodarski načrt za leto 1972. Predvidevajo se velike spremembe v proizvodnji edinole v valjarstvu in sklopu mehanske obdelave.

Direktor komercialnega sektorja tovariš BELEJ Marjan je udaril, da bosta na poslovni uspeh vplivali predvsem dve dejstvi: finalizacija proizvodnje ter povečan izvoz. Rajko MARKOVIČ, direktor kadrovskega sektorja, pa je govoril o potrebah po delovni sili v podjetju ter o obstoječi strukturi delavcev po strokah in izobrazbi.

Delavski svet je nato sprejel gospodarski načrt za leto 1972 z dopolnitvami, ki jih je predlagal ekonomsko-poslovni odbor.

V nadaljevanju se je delavski svet obravnaval osnutek Pravidnika o delovnih razmerjih. Uvodno pojasnilo je podal direktor kadrovskega sektorja tovariš Rajko Markovič, ki je med drugim povedal, kako je potekala razprava o osnutku pravilnika. Tovariš Plazar Stane je med drugim omenil, da je bilo treba pristopiti k izdelavi novega pravilnika o delovnih razmerjih predvsem zato, ker se je toliko spremenila zvezna in republiška zakonodaja s področja delovnih razmerij. Na nivoju združenega podjetja je bilo zato dogovorjeno, da se pristopi k izdelavi novih pravilnikov.

Po krajši razpravi je delavski svet sprejel predlagani osnutek pravilnika o delovnih razmerjih s pripombo, da je treba spremeniti statutarno določilo in ga uskladiti z določilom o napredovanjih, ki ga vsebuje nov pravilnik o delovnih razmerjih.

Pod točko »razno« je delavski svet razpravljal o spremembi internega samoupravnega sporazuma in sklenil, da se dodatki za nočno delo povišajo od 25 % na 30 %, za delo na dan državnih praznikov pa od 50 % na 75 %. Skupna masa sredstev za osebne dohodke se zato poveča mesečno za 100.000 din pri sedanjem nivoju osebnih dohodkov.

Seji so prisostvovali tudi študenti — študentje višjih in visokih šol.

XXIV. seja ekonomsko-poslovnega odbora

Ekonomsko-poslovni odbor, ki se je sestel dne 24. 12. 1971, je obravnaval osnutek gospodarskega načrta za leto 1972 ter pripombe svetov enot. Razprava o osnutku tega načrta je namreč v decembru potekala na nivoju svetov enot, ki so posredovale EPO precej pripomb.

Potem, ko so bile članom odbora posredovane pripombe svetov enot in mnenje sestavljavcev osnutka gospodarskega načrta, je glavni direktor poudaril, da je treba gospodarski načrt obravnavati kot globalno obveznost in usmeritev s tem, da tehnične, komercialne in finančne akcije verificiramo v operativnih planih, ker je dejansko nemožne za 12 mesecev vnaprej predvideti vse potrebne elemente. Tovariš ŽMAHAR Ivan je v nadaljevanju govoril o potrebi moč-

nejšega in kvalitetnejšega angažiranja v vseh fazah dela in na vseh mogočih nivojih, da bi tako dosegli kar najboljši poslovni uspeh.

Dipl. inž. SENCIC Srečko je govoril o izgradnji nove jeklarne in predvsem omenil, da v zadnjih treh mesecih ne bo mogoče doseči planske postavke, da pa je potrebno vložiti vse potrebne sile, da bi bilo delo v tem obratu čimprej vpeljano in bi tako jeklarne pričela čimprej polno obratovati. Seveda bo pa potrebno marsikaj še napraviti.

Izvoljena je bila tričlanska komisija, ki bo pripravila predlog za delavski svet. V to komisijo so bili izvoljeni: inž. Sencič Srečko, Pugelj Milan in inž. Kramer Jože.

Ob koncu je EPO razpravljal še o službenih potovanjih v tujino. Naknadno je odobril službeno potovanje glavnega in komercialnega direktorja k firmi VEB Henningsdorf v NDR. Odobril je tudi službeno potovanje (5-dnevno) v CSSR za tovariša Trafelo Franca v zvezi z nakupom avtomatskega brusilnega stroja za brušenje valjanih palic profila 10 do 60 mm tipa BBE-1. Stroj in dodatno opremo si bo ogledal pri firmi TOS Hostivar.

XXV. seja ekonomsko-poslovnega odbora

Uvodoma je EPO na svoji 25. seji dne 6. januarja 1972 obravnaval sklepe zadnjih dveh sej in jih skupno z zapisniki potrdil. V nadaljevanju je obravnaval poslovanje v preteklem letu in ugotovil, da je bilo do neizpolnitve planske zadolžitve v jeklarni, valjarni II in livarni I. V preteklem letu je bil dosežen finančni rezultat v višini 28,854 milijard S-din.

Potrdil je operativni plan, istčasno pa sklenil opozoriti na sklep EPO, sprejet na eni prejšnjih sej, da se je treba strogo držati dogovorjenega razmerja med rednimi urami in nadurami. Za nazaj se bodo odobravale samo tiste nadure, ki bodo posledica višje sile.

Potrdili so tudi razpored prostih in delovnih sobot s tem, da je treba predvideti kot delovno tudi vsako tako soboto, ki pade na 15. v mesecu, če bi bila sicer prosta. S tem bi naj omogočili redno izplačevanje OD.

V nadaljevanju se je EPO tudi sprejel predlog za odobritev odpisa razlike pri nabavi Sorel železa pri švicarski firmi v Zürichu. Razlika je nastala v našo korist.

Zagoričnik Ignac je podal poročilo oziroma predlog komisije za revalorizacijo o revalorizaciji sredstev organizacije združenega dela. EPO je sprejel sklep, da se predlogi omenjene komisije upoštevajo.

EPO je odobril na isti seji službeno potovanje za dipl. inž. ČERNAK Feliksa k firmi MAN v Augsburgu. Na znanje je vzel tudi informacijo o potnem poročilu, ki ga je podal komercialni direktor tov. Belej Marjan. Kot predstavnik ZPSŽ se je namreč udeležil zasedanja Intermetala v Budimpešti.

Skupna seja kadrovske-socialnega odbora in odbora za splošne zadeve, normativne akte in informacije

Skupna seja obeh odborov je bila dne 24. 12. 1971. Odbora sta se sestala na skupno sejo, da bi obravnavala pripombe na obravnavani osnutek Pravidnika o delovnih razmerjih. Direktor kadrovskega sektorja tovariš Rajko Markovič je posredoval pripombe svetov enot na predlog omenjenega pravilnika ter tudi pripombe sestavljavcev pravilnika. Odbora sta skupno obravnavala omenjene pripombe in jih tudi sprejela ter sklenila, da se osnutek pravilnika o delovnih razmerjih skupno s pripombami obeh odborov posreduje v razpravo in sprejem delavskemu svetu tovarne.

XVIII. seja kadrovske-socialnega odbora

18. seja kadrovske-socialnega odbora je bila dne 29. decembra 1971. Uvodoma je potrdil zapisnik in sklepe, sprejete na prejšnji seji.

Pristopil je k obravnavi predloga za povišanje štipendij in sklenil, da se tako povišanje odobri, saj je usklajeno s politiko pridobivanja novih kadrov v podjetje. Tako znašajo štipendije za srednje šole: 1. letnik — 340, 2. — 360, 3. — 380 in 4. — 430 din. Za višje in visoke šole: 1. letnik — 500, 2. — 570, 3. — 650, 4. — 720 in absolventi 720 din. Spremenjen je tudi način nagrajevanja za doseženi uspeh in sicer tako, da se takoj po opravljenem izpitu prizna ustrezna nagrada.

Odbor je nadalje sklenil, da se odobri štipendija študentu II. letnika strojništva Robič Branku iz Zalca. Hace Stanku, učencu II. letnika Elektrogospodarskega šolskega centra v Mariboru se zaradi težkih materialnih razmer, v katerih se nahaja njegova družina, dodeli socialna pomoč v višini 150 din mesečno, začeni s 1. 1. 1972 dalje za čas šolanja v Mariboru.

Sprejel je tudi sklep o podaljšanju pogodbe s prof. Zupanc Francem iz Celja, ki vodi našo pihalno godbo. Pogodba se podaljša za eno leto, honorar se mu pa dvigne na 1.500 din mesečno. Če bo prevzel tudi pevski zbor, se mu poviša honorar za 500 din in sicer takrat, ko bo pričel zbor z vadbo.

Odbor je obravnaval predlog za povišanje pavšala vzdrževalcem, ki dežurajo na domu. Po krajši razpravi je sprejel sklep, da se pavšali za dežuranje na domu povišajo za 100 % in tako znašajo: na delavnik 20 din na dan, za nedeljo in državni praznik pa 40 din na dan. Sklep velja od 1. 1. 1972 dalje.

Zavrnil je prošnjo Ferme Jakoba, da bi se mu dodelila socialna pomoč v višini 5.000 din, (dalje na 6. strani)

OB 60. OBLETNICI NAŠE STARE VALJARNE

Prihodnje leto 1973 bo naša valjarna I. zabeležila 60-letnico obstoja. Približno v sedanji obliki, z izjemo elektrifikacije obrata, jo je leta 1913 zgradila Maschinenfabrik Andritz pri Grazu. Modernizacijo železarne sta leta 1913 financirala delničarja norveški konzul Gustav von Neufeld in major Desiderius von Bitzy. Gustav Neufeld je svoj plemiški naslov odkupil še v bivši Avstriji, dočim si je naslov konzula pridobil kot izvoznik štajerskih vin v skandinavske dežele. Drugi delničar, major Bitzy, sedaj približno 80 let star, verjetno še živi na svojem posestvu v Labodu (Lavamünd) na Koroškem pri Dravogradu.

Da bi investirana sredstva oz. dobiček koristila v tujini, sta delničarja osnovala v zaselku Givisiez pri Friebergu v Švici delniško družbo Holding Gesellschaft

Givisiez, katera je prezentirala fakture investiranega kapitala v Štoreh jugoslovanskim oblastem in na ta način dobila dovoljenje za prenos dohodka železarne v tujino. Delniška družba je razen investiranih sredstev dostavljala Železarni Štore fiktivne račune za gredice iz Avstrije, ki dejansko niso bile dobavljene in je na ta način zlorabljala predpise.

K tema delničarjema je pristopil še v bivši Jugoslaviji adoptirani sin konzula Neufelda, vitez Dr. Philipp von Schoeller-Neufeld, ki je s svojo družino stanoval v Celju in je nekaj mesecev pred osvoboditvijo odšel v tujino.

Proizvodnja sedanje stare valjarne bo prihodnje leto znašala samo še okrog 5.000 ton tj. približno 15% od optimalne proizvodnje obrata. Istočasno pa se bo proizvodnja naše moderne valjarne II dvignila na okrog 75.000 ton.

UVAJANJE DOMAČIH SUROVIN V PROIZVODNJI NODULARNE LITINE

Razvojni oddelek Železarne Štore je v letu 1970 izdelal nalogo, na osnovi katere bi bilo možno ustaviti iz konvertibilnega področja uvoz zelo drage predlegure »FeSiMg«, ki se uporablja pri izdelavi nodularne litine in pričeti s proizvodnjo pri nas v tovarni dušika Ruše.

Naloga je bazirala na rezultatih večjega števila poizkusov in raziskav pridobivanja nodularne litine z domačo, nemško in francosko predleguro.

S temi poizkusi je bila dana možnost večkratnega primerjanja kvalitete med omenjenimi predlegurami in kontaktiranja s potencialnimi proizvajalci iz Ruš, glede izpopolnjevanja kvalitete, ki je za izdelavo popolne nodularne litine precejšnjega pomena.

Litina je bila obdelana z navedenimi predlegurami pod neizpremenjenimi pogoji, v kolikor so to dopuščale okoliščine pri talilnih agregatih v livarni nodularne litine.

Tako je Železarna Štore v času od 1. 1. 1969 do 31. 12. 1971 uvozila 435.000 kg FeSiMg, v vrednosti 186.000 dolarjev.

Na osnovi raziskovalne naloge in dobljenih zaključkov razvojnega oddelka je odpadel uvoz nemške in francoske predlegure »FeSiMg« in je bilo že v letu 1971 izdelanega za naše potrebe 120.000 kg FeSiMg, v letu 1972 pa bo celotna količina, 250.000 kg FeSiMg, dobavljena za potrebe Železarne Štore na domačem tržišču.

— MB —

Proizvodnja in poraba jekla v Turčiji

Po površini je republika Turčija s 707.119 km² trikrat večja od Jugoslavije, dočim je prebivalstva v Turčiji 34,5 milij. le nekaj več od polovice prebivalcev v Jugoslaviji.

Turčija je agrarna in živinorejska zemlja. Njena industrija je še zelo slabo razvita, narodni dohodek na prebivalca znaša letos samo okrog 350 USA \$, tj. približno 2,2-krat manj od dohodka na prebivalca v republiki Sloveniji.

Proizvodnja surovega jekla je v lanskem letu znašala samo 1,7 milij. ton, dočim predvidevajo za letošnje leto 2,5 milij. ton, tj. za ca. 45% več.

	Površina v km ²	Prebivalcev
Turčija	707.119	34,5
Jugoslavija	255.704	20,8

Proizvodnja jekla v milij. ton kg/preb.

Turčija	1,7	50
Jugoslavija	2,2	107

In naša proizvodnja prihodnje leto?

Po oceni in izdelanem planu bo znašala 2,8 milij. ton, potreba pa je 3,3 milij. ton. Če to primerjamo s stanjem v Turčiji ter upoštevamo, da je naš dohodek na prebivalca 2,2-krat večji od dohodka na prebivalca v Turčiji, ki ima bistveno nižji kulturni nivo, tj. v deželi, ki ima še vedno okrog 40% prebivalcev nepismenih, lahko rečemo, da kljub vsemu stanje našega jeklarstva tekom letošnjega leta ni v zaviden položaju.

PROIZVODNJA JEKLA »ZDRUŽENEGA PODJETJA SLOVENSKE ŽELEZARNE«

Primerjava s skupno proizvodnjo Jugoslavije

Našim bralcem posredujemo tri tabele o proizvodnji jekla naših treh železarn in o skupni jugoslovanski proizvodnji v primerjavi s številom prebivalstva oziroma o proizvodnji jekla na prebivalca.

	Prebivalstvo	%
Slovenija	1.720.000	8,3
Jugoslavija	20.800.000	100

	Proizv. sur. jekla v t	kg/preb.
Slovenija	630.000	360
Jugoslavija	2.226.000	107

Proizvodnja ZPSŽ

	v tonah	delež v %
Ž. Jesenice	439.000	69,6
Ž. Ravne	153.500	24,4
Ž. Štore	37.500	6,0
	630.000	100,0

Iz teh tabel vidimo, da je proizvodnja jekla v naši republiki na prebivalca 3,3-krat večja od povprečne proizvodnje jekla Jugoslavije. Nadalje, da je proizvodnja naše železarne trikrat manjša od proizvodnje Ž. Ravne in je približno 10-krat manjša od proizvodnje železarne Jesenice. Nadalje vidimo, da predstavlja delež proizvodnje slovenskih železarn tj. 630.000 ton jekla 28% skupne proizvodnje Jugoslavije.

Delo samoupravnih organov

(nadaljevanje s 5. strani)
za kolikor je prosil EPO, da mu zniža ceno nabave tovrstnega avtomobila znamke Fiat, ki ga je pred časom kupil od železarne. Kot navaja v prošnji ekonomskoposlovnemu odboru, mu vozilo ne služi namenu, ker mu je pozimi zaradi mraza nastalo v motorju več okvar. Zaradi tega je zašel v težak položaj. Tako EPO kot komisija za razhodovanje, ki je ocenila vozilo, sta menila, da ni osnove za znižanje cene, in prepuščata kadrovsko-socialnemu odboru v odločitve, če mu le-ta ugodí prošnji tako, da mu dodeli socialno pomoč v predlaganem znesku. Odbor je sklenil, da ni nobene osnove za kakršnokoli pomoč in je zato tudi ne podeli.

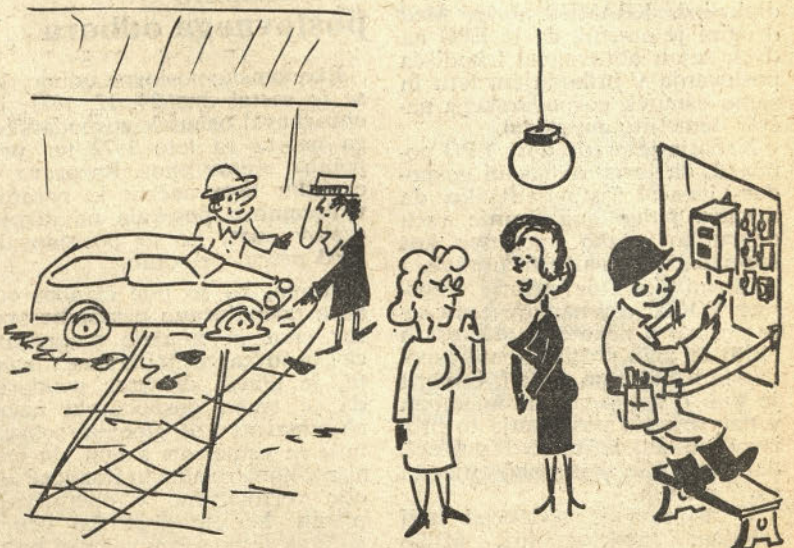
Kadrovsko-socialni odbor je nato sklenil, da se nastavi na delovno mesto v. d. priprave proizvodnje mehanske obdelave tovariša Kumperger Ivana s tem, da mora do 1973. leta uspešno končati VTS v Mariboru. Na delovno mesto obratovodje obdelovalnice valjev se namesti doseđanega v. d. obratovodje dipl. inž. Povalej Leopolda.

Dečman Mihaelu je odobril izredni študij na Višji šoli za organizacijo dela v Kranju. Odbor se

je odločil za tak sklep zato, da bi se lahko imenovali po končanem šolanju intenzivneje in kvalificirano ukvarjal s problemi transporta v podjetju.

V nadaljevanju se je odbor razpravljati tudi o povrnitvi stroškov, nastalih pri raziskavah, opravljenih na Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij, povezanih z izdelavo doktorske disertacije mag. Šturbej Alojza. Mag. Šturbej je namreč pristopil k izdelavi doktorske disertacije z naslovom: Kemijsko določanje mulita (mulit je stabilen aluminosilikat in se nahaja v ognjeodpornih materialih tipa šamot). Ker potrebnih raziskav ne more opraviti v našem laboratoriju, jih lahko opravi na omenjenem zavodu v Ljubljani in povrne ustrezne stroške železarne. Vse ostale stroške nosi sam kandidat.

Ob zaključku se je odbor obravnaval še informacijo o reorganizaciji ekonomsko-organizacijskega ter komercialnega sektorja. Zaradi nadaljnega razvoja železarne je potrebno obe službi znatno reorganizirati in okrepiti. Predlog reorganizacije je napravljen, v razpravo bo šel na prihodnji seji odbora.

Kdo mi bo povrnil škodo za razrezano gumo zaradi okrog ležečega železa na cestnem prehodu?

Odkar je bil za pričo na sodišču zaradi nezgode vedno nosi čelado.

Bodočnost naših otrok je v naših rokah

Spoštovani občani in bralci Štorskega železarja!

Zivimo v kritičnem času, ko se moramo odločiti, kam z našimi otročiči, ko odhajamo na delo, ko oboli oče ali mati, stare mame, hišne pomočnice ali dobre sosede pa nimamo pri roki, da bi nam varovala našega sinčka, hčerke ali vnuka takrat, ko se v tovarni, uradu ali kje drugje borimo za kos vsakdanjega kruha in lepše življenje naših otrok. Ne bodimo sebični, poskusimo razumeti in pomagati občanom, materam in naši skupnosti ublažiti in reševati težave, ki jih imamo z varstvom, šolanjem in vzgojo naših otrok.

1. osnovno šolo na Otoku,
2. osnovno šolo na Lavi,
3. razširiti osnovno šolo v Vojniku, na Polulah in v Dobrni,
4. zgraditi otroški vrtec v Storah, na Hudinji, na Otoku in na Ostrožnem.

Ce hočemo zgraditi našete osnovne šole in vrtnice, potrebujemo 44.150.000 din. To je mnogo denarja, če ga primerjamo s povprečnim mesečnim dohodkom delavca v naši železarni.

Strokovnjaki so izračunali, da bi lahko zaposleni prebivalci celjske občine, ki imajo mesečni dohodek nad 1200 din mesečno in kmetje, ki imajo katastrski dohodek nad 750 din letno na go-

FRANC RENČELJ, predsednik Krajevne skupnosti Štore

V zvezi s predstoječim glasovanjem za samoprispevek občanov za izpopolnitev vzgojno-varstvene in osnovnošolske mreže v naši občini sem mnenja, da je to glasovanje že itak v zamudi. Zelo žalostno je, da so naši delavci, ki naj bi ustvarjali in doprinesli s svojim delom k lepšemu in hitrejšemu razvoju našega kraja, obremenjeni še s skrbjo, kako in v kakem okolju naj preživijo njih otroci svoj prosti čas, ko so starši na delovnih mestih. Današnji čas tehničnega napredka nas prehiteva in le malokdo od staršev se v svoji prezaposlenosti v poklicu lahko posveti ustreznim vzgoji svojih otrok. Zato je nujno, da vključimo čim večje število otrok v vzgojno-varstvene ustanove, kjer so poleg varstva deležni še ustrezne vzgoje za poznejše oblikovanje v osnovni šoli.

Za našo krajevno skupnost je izrednega pomena izgraditev vzgojno-varstvene ustanove, ker bomo le tako rešili otroke škodljivega vpliva ceste, staršem pa omogočili nemoteno delo na njihovih delovnih mestih. Zato smo napeli vse sile, da je v program graditve vključena tudi graditev vzgojno-varstvene ustanove v Storah, ki bo lahko zajela 115 otrok. Obenem naj povem, da se tudi na Teharjih lahko odpre 1 oddelek vzgojno-varstvene ustanove takoj, ko bo zadostno število prijav.

Jasno nam je, da lahko otroci, ki so bili deležni ustrezne predšolske vzgoje, s pridom napredujejo v osnovni, poklicnih, srednjih in vseh ostalih šolah, oziroma v proizvodnji ali kateremkoli poklicu (samostojnem poklicu).

čena sarno na razvoj naših proizvodnih obratov, temveč tudi na vse, kar prebivalec kraja potrebuje za nemoten razvoj.

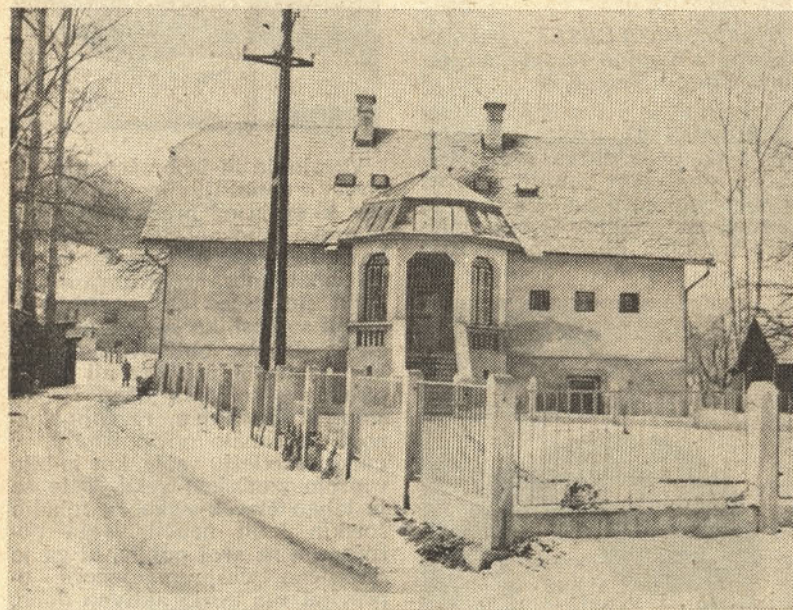

Štore postajajo vse bolj pomembne v gospodarskem in industrijskem pomenu. Industrijski tradiciji se je pridružila še želja in volja celotnega kolektiva o nadaljnji sodobni izgradnji podjetja, ki naj tako postane trajnejši vir materialnih dobrin in socialne varnosti vseh prebivalcev tega kraja.

Da bi v tej gospodarski politični enoti — krajevni skupnosti, kar najbolj skladno potekalo življenje, moramo poskrbeti za tiste ustanove, brez katerih si ne moremo zamisliti kulturnega standarda, niti razvoja znanosti, tehnike, tehnologije in organizacije dela.

Naš napredek, lepša prihodnost je tako odvisna od znanja in sposobnosti. Izobraževanje pa je največja zahteva naše družbe. Dobro izobraževanje ustvari dobro družbo, slabo izobraževanje pa jo pokvari. Šola mora postati mesto, kjer otroci rastejo ne le v znanju, temveč tudi v želji po znanju in razumevanju. Skrbimo za to, da bo imela vsa mlada enake možnosti za vstop v življenje, tako bomo najhitreje odpravljali socialne, politične in gospodarske razlike.

Prav zaradi teh ciljev in smotrov ter z namenom, da odpravimo hitreje vrzeli v otroškem varstvu in izobraževanju, bomo člani kolektiva s svojim »DA« na referendumu za samoprispevek dokazali, da gradimo našim mladim lepšo prihodnost.

Prostori sedanjega vrtca ne ustrezajo več željam in zahtevam

Tako so razmišljali občinski možje, učitelji, profesorji, delavci, vodstva tovarn, politične organizacije, kmetje. Kajti vsi so čutili težo problema v takšni ali drugačni obliki. Enotni smo si bili v tem, da je varstvo in šolanje otrok skupen problem. Nimamo pa dovolj otroških vrtcev, osnovnih šol, primanjkuje pa nam tudi prostorov za srednje in višje šole. Ti problemi so krivi, da stotine naših otrok ni uspešno končalo osnovnega šolanja, pa še tisti, ki so osnovno šolo uspešno končali, v velikem številu niso bili sprejeti v srednje in poklicne šole, ker v teh šolah ni bilo dovolj učilnic, ker je premalo dobrih učiteljev in profesorjev in ne nazadnje premalo denarja, da bi te probleme rešili že v preteklosti. Jabolko je torej prezrelo, moramo ga takoj obrati, da se nam ne pokvari.

Oberimo jabolka s skupnimi močmi, saj bomo tudi skupaj pili njihov sok v bodočnosti.

KAKO BOMO TO DOSEGLI?

Prebivalci celjske občine bodo na referendumu glasovali za obiranje prezrelega jabolka ali proti njemu. Občinska skupščina bo prispevala iz proračuna svoj delež, skupnost otroškega varstva pa svojega.

STATISTIK BI TO POVEDAL PRIBLIŽNO TAKOLE:

Na področju celjske občine moramo v prihodnjih petih letih zgraditi:

spodarstvo, v petih letih s samoprispevkom zbrali 32.000.000 din, če bi od svojega dohodka prispevali 1% mesečno. Skupnost otroškega varstva bi prispevala 9.000.000 din, ostalo pa občinska skupščina. Občinska skupščina bo pokrila tudi primanjkljaj, ki bo nastal zaradi podražitev v prihodnjih letih.

Ključ za rešitev problema smo torej našli. Imamo ga v rokah, z glasovanjem na referendumu 6. 2. 1972 pa se zavestno odločimo: ali žrtvujemo 1% osebnega dohodka za šolanje lastnih otrok ali pa onemogočimo in zameglimo prihodnje izobraževanje tistim, za katere pravimo, da so nam najdražji.

Priprave na referendum so v polnem teku, občani so več ali manj že seznanjeni, zakaj se obračamo k njim po pomoč in sodelovanje.

KO SZDL in Krajevna skupnost Štore sta formirali poseben odbor, ki naj pripravi vse potrebno za izvedbo referenduma. Priprave so v polnem teku in upamo, da bo referendum dobro pripravljen. Prav tako pričakujemo, da se bo visok odstotek volivcev udeležil volitev in da bo velika večina glasovala v korist samoprispevka za osnovno šolstvo in otroško varstvo. V ta namen smo se obrnili na različne kategorije naših volivcev in jih povprašali za mnenje o upravičenosti referenduma in njegovem izidu. Tako se nam povedali:

Starši in vsi ostali volivci, ki vsi radi ustrezemo otrokom ob različnih priložnostih z darili, poklonimo jim ob tej priložnosti *darilo trajne vrednosti*, za današnji in še naslednje mlade rodove! Le v pravilno oblikovanem mladem človeku je poroštvo za našo srečno prihodnost!

TUGOMER VOGA, glavni direktor Železarne Štore

NA REFERENDUMU Z »DA«

Nekako pred desetimi leti smo pričeli temeljito spreminjati podobo in vsebino kraja Štor. Naša prizadevanja niso bila osredoto-

Bodočnost naših otrok je v naših rokah

Jože ZUPANČIČ, ravnatelj osnovne šole Štore.

Volitve ali glasovanje za samoprispevek so za vsako občino kakor tudi za vsakega prebivalca izredno pomembne. Ob tem pa bi rad poudaril, da so za naš šolnike še pomembnejše, saj brez dvoma najbolj točno vemo v kakšnem okolju prežive otroci velik del svojega dne. Ni nam vseeno ali v tem okolju lahko naučimo naše najmlajše nekaj novega, koristnega, življenjskega, skratka uporabljivega za vse življenje ali ne. Ni važno kakšno je to okolje za nas, važno je koliko v tem okolju lahko nudimo otroku, ki je željan znanja in novih spoznanj. Vemo, da je sedanje okolje v Celju izredno težavno, vemo, da imamo na naši šoli v Štorah izredno težke pogoje, vemo pa tudi, da imamo 43 najmlajših v enem, nekoliko večjem stanovanju in da je to okolje, kljub izrednemu trudu, potrpljenju in volji vzgojiteljic nemoogoče. Starši večkrat stokamo, ko ne ukrotimo enega ali dveh otrok. Vse je razmetano. Včasih kot da

npr. z ureditvijo ceste in cestne razsvetljave od starega rudnika v naša naselja. Naši otroci ho-

rostnih skupinah in to je po mojem mnenju zelo pametno. Škoda je le, da so podobne zmogljivosti v Celju občutno premajhne, ker bi sicer lahko bilo v Pionirskem domu in v obliki podaljšanega bivanja v šoli na posameznih osnovnih šolah dosti več otrok kot pa jih je sedaj.

Pričujoči samoprispevek bi naj tudi v tem pogledu marsikaj spremenil. Nove šole, ki so predvidene v programu, bodo imele tolikšne zmogljivosti, da bodo obvezno imeli na razpolago tudi prostore za otroke, ki bodo tudi po končanem pouku ostali v šoli. Tako se bodo razbremenile tudi že obstoječe šole, pa se bo tako lahko tudi v teh šolah bolj uveljavilo podaljšano bivanje v šoli.

Ivanka PLETERSEK, pedagoški vodja vzgojno varstvene ustanove Štore

Trenutno je v vzgojno varstveni ustanovi 43 otrok, povpraševanje pa je iz dneva v dan vse večje, predvsem zaradi vselitve v novo stolpnico na Lipi. Ker je predvidena graditev še ene stolpnice na Lipi, bo povpraševanje

FRANC ZELIČ, direktor šolskega industrijsko-kovinarskega centra v Štorah

dijo po grdi, nerazsvetljeni cesti v šolo, čeprav se za to že 10 let brezuspešno potegujemo in smo pripravljeni na prispevek v delu in lesu.

Berta ŽOHAR:
»JASMINO IMAM V PIONIRSKEM DOMU IN SEM ZELO ZADOVOLJNA«

Naslednja sogovornica je bila uslužbenka v obračunski službi, Berta ŽOHAR. Jasmina, 8-letna hčer, hodi že v drugi razred osnovne šole, sicer pa obiskuje Pionirski dom v Celju, torej posebno obliko podaljšanega bivanja v šoli.

»Jasmina je sedaj prvo leto v Pionirskem domu. Pred tem je hodila tri leta v vrtec. Kaj mi to pomeni? Veliko! V vrtcu se je dosti naučila, postala je družabnejša, predvsem pa je bilo zame glavno to, da sem zagotovo vedela, da je na varnem takrat, ko sem v službi. Ni težko opaziti, da otrok v vrtcu mnogo pridobi tudi na izražanju, pa tudi besedni zaklad se bogati. Vse to sem opazila pri Jasmini.«

Sicer pa je Jasmina pri svojih osmih letih že kar samostojna in ji obiskovanje šole ter Pionirskega doma pomeni prvo skrb. Sama zjutraj vstane, se obleče, pozajtrkuje in odide v šolo ali Pionirski dom.

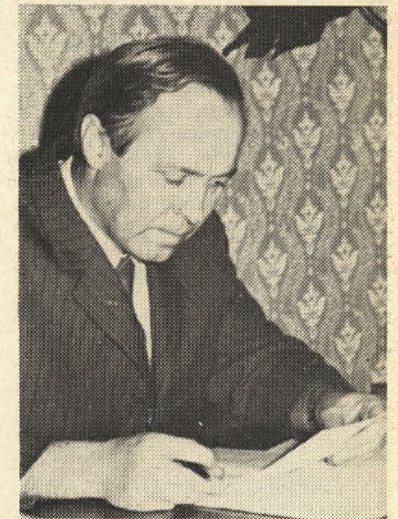
»Zelo sem zadovoljna, ker hodi Jasmina v Pionirski dom. Tam napravi vse domače naloge, tudi nauči se veliko in doma praktično nima nobenih skrbi več. V domu so otroci razporejeni po sta-

seveda zelo naraslo. Starši teh otrok so obojestransko zaposleni, zato se zavedamo naše dolžnosti, da otroke sprejmemo, toda zmogljivost skupin z ozirom na zelo majhne prostore je minimalna, kar preprečuje, da bi lahko ugodili željam staršev. Obenem pa zaradi nadeštevlosti že obstoječih skupin trpi naše zastavljeno vzgojno delo. Naši vzgojni programi ostanejo čestokrat nepredelani, zaradi česar nujno nastanejo vrzeli. Tu mislim predvsem na otrokove pridobljene sposobnosti, ki si jih otrok pridobiva igranje, so pa preverjene že s preizkusi — razgovori (testi) ob sprejemu otrok v malo šolo.

Potrebo po novi vzgojno varstveni ustanovi čutimo tem bolj, ker vzgojitelji ne vršimo samo varstva, temveč je poudarek na vzgoji zaupanih nam malčkov.

Naša želja je, da glasovanje o samoprispevku za graditev VVU in osnovnošolske mreže v naši občini uspe, ker bo potem naše delo ne samo lažje, temveč tudi uspešnejše. To pa se seveda odraža pri oblikovanju otrokove osebnosti pri nadaljnjem šolanju, strokovnem, poklicnem in kakršnemkoli izpopolnjevanju.

Vzgojanje in izobraževanje delavcev v današnjih pogojih je proces, ki traja od predšolske vzgoje preko osnovnošolskega in strokovnošolskega izobraževanja pa do dopolnilnega izobraževanja, ki traja praktično do upokojitve. Minili so časi, ko se je smatralo, da je delavec oblikovan takrat, ko je zapustil poklicno ali drugo strokovno šolo, vključno visoko šolo. V današnjem razvoju znanosti je število novih iznajdb v enem desetletju večje, kot je bilo v vsem srednjem veku. Zato se je lahko človek nekoč v mladih šolskih letih naučil vsega potrebnega za svoj poklic, ki ga je praktično nespremenjenega opravljal vso svojo aktivno dobo. Danes pa mora v tej svoji dobi večkrat v celoti spremeniti in dopolniti v šoli pridobljena znanja in spretnosti. S tem pa se je v bistvu spremenil ves smoter šolske vzgoje in izobraževanja. Danes ne gre več le za to, da otroka v šoli naučimo, predvsem gre za to, da ga usposobimo za nenehno izobraževanje.

Kakor je celotna predšolska in šolska vzgoja uspela realizirati ta namen, tako se to odraža na oblikovanju delavca. Z drugimi besedami, če je bila ta vzgoja pomanjkljiva, potem niso ustvarjeni pogoji za uspešno oblikovanje delavca.

O odrazu predšolske in šolske vzgoje na proizvodnjo ne morem dati avtoritativnega mišljenja, pač pa bi poudaril veliko vzgojno-izobraževalno vlogo, oziroma nalogo, ki je v takem izobraževalnem sistemu naložena tudi delovnim organizacijam.

Ker so ta vprašanja zastavljena v zvezi s predstoječim glasovanjem (referendumom) za samoprispevek občanov za graditev vzgojno-varstvenih ustanov (vrtcev) in osnovnih šol v občini, bi se morali zavedati, da bo vsakršno vlaganje v materialne pogoje vzgoje in izobraževanja v naši občini in to na kateremkoli nivoju imelo neposreden pozitiven vpliv na izboljšanje pogojev in s tem uspešnosti take vzgoje.

Znano mi je, da si prav v tem obdobju tudi delovna skupnost Železarne Štore v povezavi s Šolskim kovinarsko-industrijskim centrom prizadeva ustvariti boljše pogoje za svoje naloge na tem področju.

je skozi stanovanje šel vihar. Tu v naši varstveni ustanovi pa vlada red, varovanci se vsak dan nekaj novega nauče, iz dneva v dan se jih več javlja, zato smo za samoprispevek, ker bi radi ne samo boljše pogoje za šolarje osnovnih šol, ampak tudi za naše, to se pravi štorske otroke.

PAVEL SUHEL, kmetovalec, Laška vas, oče dveh otrok

Razumem, da je vsem otrokom nujno potrebna primerna predšolska vzgoja, ki je kmečki otroci žal niso deležni, kakor je potrebna ustrežna osnovnošolska vzgoja, ker jim olajša pozneje izobraževanje v poklicu. Če bi bilo osnovno šolanje pomanjkljivo, bi se to slabo odrazilo v nadaljnjem izobraževanju, danes nujno potrebnem, ker moramo iti v korak s časom in s tehničkim napredkom.

Glasovanje o samoprispevku je upravičeno, ker bo potem občina lažje usmerjala svoja ostala sredstva za komunalno ureditev naselij. Na področju Krajevne skupnosti Štore pa je še dosti neurejenih, nerešenih zelo perečih komunalnih zadev. Tako je

Bodočnost naših otrok je v naših rokah

Inž. **POLDE POVALEJ**, obratovodja obdelovalnice valjev, predsednik KO SZDL Štore

Vzgoja vsekakor vpliva na razvoj delovnih navad pri otroku, zato je potrebno ustvariti pogoje, da otroci ne bodo prepuščeni sami sebi in odraščali brez ustreznega varstva in vzgoje. Prvo vključevanje otroka v družbo vrstnikov ob igri in delu vpliva na formiranje njegove osebnosti, zato je potrebno vsem otrokom omogočiti ustrezno varstvo, ko so starši na delu.

Osnovnemu šolstvu je potrebno ustvariti pogoje, da bodo vsi otroci uspešno dokončali osnovno šolanje in si tako ustvarili podlago za vključevanje v nadaljnje izobraževanje in delo po svojih nagnjenjih, prizadevanjih in sposobnostih. Pomanjkljiva osnovna izobrazba ovira mladino, da se enakovredno vključi v nadaljnje izobraževanje ali proizvodnjo.

Dobro varstvo in osnovno šolstvo bo porok, da bo mladina lahko na solidni osnovi znanja razvila vse svoje sposobnosti in bistveno prispevala v našem nadaljnjem razvoju na vseh področjih. Razvoj tehnologije zahteva dobro usposobljene strokovnjake in kvalificirane delavce, zato je potrebno tudi z akcijo solidarnosti pospešiti razvoj šolstva in otroškega varstva.

Alojz VRHOVSEK, kmetovalec, 40 let, Kompole 61, oče dveh mla- doletnih otrok.

Vsem otrokom je osnovnošolska in poznejša vzgoja in izobrazba potrebna. Tudi tistim, ki se mislijo posvetiti kmetijstvu. Zato razumem, da so potrebni ustrezni šolski prostori, opremljeni kabineti in ostalo.

Ne trdim, da samoprispevek ni potreben, toda mi kmetovalci imamo že sedaj velika bremena, imamo visok davek in socialni prispevek, zato bomo težko zmogli še dodatno breme — samoprispevek za graditev vrtcev in šol.

LADISLAV KALUŽA, zaposlen v Železarni Štore, finančno materialni kontrolor, stanujoč Štore 141, predsednik TK ZMS Železarnice Štore

Seznanjen sem z razpisom referendumu za samoprispevek v korist vrtcev in šol, ter menim, da je samoprispevek potreben, ker predvsem kvalitetna osnovnošolska izobrazba, ki jo pogujejo prostorne in dobro opremljene osnovne šole z ustreznim kadrovskim sestavom, lahko zagotovi normalni in nemoteni razvoj napredne družbe.

Mlada generacija, kateri pripadam, danes ne potrebuje vrtcev in šol, toda zavedati se moramo, da bomo tudi mi nekoč, vrtce in osnovne šole še kako potrebovali, zato mislim, da sta od uspeha referendumu odvisna pot in napredek najmlajših članov naših skupnosti.

Franc KRULEC, kmetovalec, 71 let, Pečovje 25, oče treh že preskrbljenih otrok.

Potrebno in prav je, da imajo otroci dobro šolsko vzgojo in izobrazbo, ker jo potrebujejo vse življenje. Razumem, da je samoprispevek potreben. Toda zakaj prevajajo vsa bremena tudi na nas kmetovalce, ki težko zmagujemo že dosedanje dajatve, kot so davki in prispevki za socialno zavarovanje in še veliko tega. Za mlade ljudi bo to lažje, mi stari pa težko zmoremo še dodatna finančna bremena.

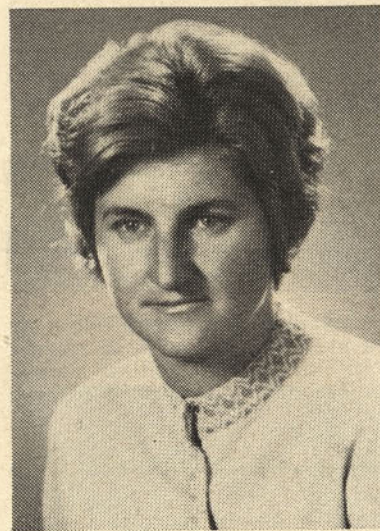
Rezika PLANKO:
»Z VRTCEM SEM IZREDNO ZADOVOLJNA«

Dva otroka ima: 12-letnega Borisa in 4-letno Majo. Boris hodi že v šesti razred osnovne šole, Maja je pa v vrtcu na Lipi. Oba z možem sta zaposlena v Železarni: ona na direkciji, mož kot predvaljar v valjarni I.

»Boris ni bil nikoli v vrtcu, Maja je pa v vrtcu na Lipi že dobro leto dni. Če sem zadovoljna? ... Izredno! Dosti manj skrbi imam, če vem, da je v varstvu. Pa tudi družabna je bolj. Ko pride domov, mi pogosto pove kakšno novo pesmico, naučila se je igrati, pa tudi različnih ročnih spretnosti. Marsikaj že zna narediti. Opažam, da se ji hitro bogati besedni zaklad, tudi izražanje vidno napreduje. Mislim, da je vrtec izredno dobra stvar in skrajni čas je, da zgradimo v Štorah še enega. Otrok je veliko, možnosti v obstoječem vrtcu pa so omejene.

Malce nerodno pa je, kadar je otrok bolan. Takrat mu pa vrtec ne pomaga in treba je zadevo urediti kako drugače: vzeti dopust.«

Sonja OCVIRK:
»PODALJŠANO BIVANJE V ŠOLI JE ZELO KORISTNO«

O isti temi — podaljšano bivanje v šoli — je govorila tudi Sonja OCVIRK, ki na osnovni šoli v Štorah poučuje telesno vzgojo.

»Na osnovni šoli v Štorah že imamo uvedeno obliko podaljšane bivanja v šoli. V poštevek pridejo sicer samo tisti otroci, ki težko sledijo pouku, deloma pa tudi otroci iz oddaljenejših krajev (npr. s Svetine ipd.). Priznati moram, da je taka oblika izredno dobra in ugodno deluje na sam učni uspeh, na potek pouka itd.

Referendum, ki bo v začetku februarja, bi po mojem prepričanju na vsak način moral uspeti. V Štorah nujno potrebujemo nov vrtec. Prepričana sem, da bi bil učni uspeh na šoli še boljši, če bi bilo v vrtcu več otrok, saj so kapacitete obstoječega izredno skromne in potrebam še zdaleč ne zadovoljujejo.

V šoli se že po nekaj dneh opazi, kdo od otrok je obiskoval vrtec. Tisti, ki so obiskovali vrtec, imajo že določene navade, navajeni so na kolektivni red in disciplino, navajeni so prilagajati svoj osebni interes interesu kolektiva, da o boljšem izražanju, ročnih

spretnostih in podobnem ne govorim posebej.

Pomembni pa so tudi nekateri osebni razlogi: če je otrok v varstvu, sem dosti bolj mirna in se zato lahko bolj posvetim svojemu delu. To me pa — razumljivo — navdaja s posebnim veseljem.

V Štorah imamo šolo izredno solidno urejeno, da le malokje tako. Seveda pa to ne pomeni, da ne bi bilo mogoče še česa storiti, izboljšati. Prepričana sem, da bodo naši ljudje razumeli in čutili svojo dolžnost in se ustrezno opredelili na referendumu. Saj gre nenazadnje vendarle za naše otroke,« je ob koncu dejala Sonja Ocvirk.

Mira KAJBA:
»NOV VRTEC JE V ŠTORAH PREPOTREBEN«

Ima hčer, 7 let staro, Milojko po imenu. V vrtcu na Lipi hodi že nekaj več kot leto dni.

»Prej sem imela Milojko pri sorodnikih, sedaj pa je že okrog leto dni v vrtcu na Lipi. Zadoljna sem, ker lahko obiskuje vrtec, saj mi tako omogoča redno zaposlitev, imam dosti manj skrbi, pa tudi veliko se nauči v vrtcu.

Sedanje kapacitete v vrtcu na Lipi so nezadostne in resnično je potreben nov objekt. Starši se zavedamo, da se zaradi premalo prostorov tudi samo delo v vrtcu ne da bolje organizirati, pa smo z obstoječimi razmerami vendarle zadovoljni.«

Na vprašanje, kako bo glasovala na referendumu, je izjavila, da bo odločno občrtala besedico »ZA«.

FRANJO KOZELJ, kmetovalec v Bukovžlaku 48, oče dveh preskrbljenih otrok, star 75 let

Dobra predšolska in šolska vzgoja ter poznejša izobrazba je vsem potrebna. Dobra podlaga se pozitivno odrazi v strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju in seveda narobe.

Samoprispevek je zato potreben; poudarjam pa, da bo to dodatna obremenitev za kmetovalce, posebno v naseljih, kjer so površine prizadete po plinu, kot so Bukovžlak, Slance, Teharje, Vrhe, Kresnike, Ogorevc in druga naselja. Za te naše težave bi

morali imeti na merodajnih mestih več posluha in nam nuditi več pomoči, odškodnine.

Bodočnost naših otrok je v naših rokah

ANDREJ VIDEČ, kmetovalec, Kanižce 12, 64 let, trije otroci, občinski odbornik, predsednik Krajevne skupnosti Svetina

Jasno mi je, da je vsem otrokom potrebna dobra predšolska in šolska vzgoja in izobrazba, pri tem mislim seveda na kakovostno vzgojo in izobraževanje. Razumem, da se ustrezni ali neustrezni pogoji šolanja pokažejo pozitivno ali negativno na oblikovanju človekove osebnosti in njegovih sposobnosti za življenje in nenehno izpopolnjevanje.

Zato je seveda treba omogočiti pogoje zadovoljivega šolanja, saj je v današnjih pogojih življenja in uveljavljanja še kako potrebna ustrezna že predšolska vzgoja, potem pa šolska in strokovna izobrazba na vseh področjih dejavnosti, tudi v kmetijstvu.

Glasovanje o samopriskevku je upravičeno, ker bodo v primeru uspešnega izida glasovanja zbrana prepotrebna denarna sredstva za vzgojno-varstvene ustanove in šole.

Imam pa pripombe na višino — odstotek prispevka za kmetovalce, ti bodo preveč obremenjeni s tako odmero prispevka.

Lidija ZOHAR:
»VRTEC MI OMOGOČA
ZAPOSLITEV«

Ni še dolgo v kolektivu. Stanuje na Lipi, v stolpnici. Karmen je stara štiri leta in pol in je od oktobra preteklega leta v vrtcu. Prejšnja leta je bila v vrtcu le pozimi, po dva meseca, ko je bila mati na zdravljenju v zdraviliščih. Rada bi se še šolala naprej, vzljubila je petje, a še ne ve, če bo mogoče kaj storiti. In kaj meni o otroškem varstvu?

»Vrtec mi je dejansko omogočil, da sem se zaposlila. Vrtec v Štorah sicer ni idealen, marsikaj mu manjka, predvsem ustrezni prostori, vendar zadovoljuje določene potrebe tudi takšen kakršen je. Prostori so običajno precej prehladni, pa tudi prehladov je precej.«

Pogovor je tekel dalje in omenila je, da bo pri glasovanju odločno za uvedbo samopriskevka.

IVAN BUSER, kmetovalec v Prožinski vasi

Res je predšolska in šolska vzgoja in izobrazba vsem otrokom posebno v današnjem času hitrega napredka nujno potrebna. Toda otroci iz naselij izven Štor nimajo priložnosti za predšolsko vzgojo v vrtcih, osnovne šole, nove in preurejene pa so predvidene v Celju, v Vojniku in v Dobrni.

Samopriskevka, če bo izglasovan, bo pa bremenil tudi prebivalce naselij, kjer smo že za šole veliko žrtvovali. Ne vem, če je to ravno najbolj primerno, posebno še, če pomislimo, kakšno breme pomenijo za nas davki in prispevek za socialno zavarovanje ter ostala bremena. Bomo videli, če bodo imeli pristojni organi potem res več poslušanja in sredstev za reševanje naših ko-

munalnih zadev, kar bi bilo prav in pravično. Na sploh bi morala biti kmetijska politika ustrežnejša za kmetovalce in njihove težave.

V prihodnjih dneh bodo aktivisti odbora za pripravo referenduma obiskali vse volivce, da vam bodo izročili posebno brošuro, ki je posvečena referendumu in razmeram v osnovnem šolstvu in otroškem varstvu občine Celje. Pričakujemo, da bodo v vsaki družini vsaj bežno pregledali njeno vsebino. Istočasno vam bodo, dragi občani, dostavljena vabila za prihod na volišče.

Odbor za pripravo referenduma pri KS Štore

SKLEP OBČINSKE SKUPŠČINE

Skupščina občine Celje je zaradi izvedbe enotnega programa gradnje osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov, po 119. členu statuta občine Celje, na seji enotnega zbora dne 28. decembra 1971 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskevka za sofinanciranje enotnega programa gradnje osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov na območju občine Celje

1.

Za območje občine Celje se razpiše referendum za uvedbo krajevnega samopriskevka v denarju za sofinanciranje enotnega programa gradnje osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov in sicer:

Vrsta objekta	Vrednost	Čas izgradnje
OTROŠKO VARSTVO		
1. VVZ Hudinja	4,080.000	1972
2. VVZ Otok	3,800.000	1973
3. VVZ Store	2,080.000	1974
4. VVZ Ostrožno	3,140.000	1976
OSNOVNO ŠOLSTVO		
1. Osnovna šola Otok	11,500.000	1973
2. Osnovna šola Lava	11,500.000	1977
3. Prizidek OS Vojnik	4,800.000	1973
4. Prizidek OS Polule	1,650.000	1974
5. Telovadnica Dobrna	1,600.000	1977

2.

Pravico glasovati na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik v občini Celje.

3.

Referendum bo v nedeljo, dne 6. 2. 1972 od 6. do 20. ure na glasovalnih mestih, ki jih določi občinska volilna komisija.

4.

Na referendumu glasujejo volivci neposredno na tajno z glasovnico.

Na glasovnici je naslednje besedilo:
Skupščina občine Celje

GLASOVNICA

Referendum dne 6. 2. 1972

o uvedbi krajevnega samopriskevka v denarju za sofinanciranje gradnje osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov po enotnem programu, ki je bil obravnavan na zborih občanov v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah in sprejet na seji občinske skupščine.

Krajevni samopriskevka je bil predpisan za dobo 5 let in sicer od 1. 3. 1972 do 28. 2. 1977 in bi ga plačevali po stopnji 1%, naslednji zavezanici:

— občani, ki imajo osebne dohodke iz delovnega razmerja oziroma nadomestila, ki presegajo 1.200 din mesečno, od neto osebnih dohodkov;

Stara šola v Štorah

SKLEP OBČINSKE SKUPŠČINE

— občani, ki so zavezanci prispevka iz osebne dohodke od kmetijske dejavnosti, od opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, od opravljanja intelektualnih storitev ter od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, od osnov za prispevek;

— občani, ki imajo dohodek od pokojnin, ki presega 1.200 din mesečno, od pokojnin.

Krajevne prispevke bi bili oproščeni:

— občani od socialnih podpor, invalidnin ter od otroškega dodatka, dijaki in študentje od štipendij ter vajenci od svojih nagrad;

— občani, ki imajo osebne dohodke iz delovnega razmerja in pokojnin, ki ne presega 1.200 din mesečno;

— občani, ki imajo osebni dohodek od kmetijske dejavnosti, če letni katastrski dohodek ne presega 750 din na gospodarstvo in jim je kmetijstvo edini vir preživljanja;

— občani, ki imajo osebne dohodke od kmetijske dejavnosti, v celoti za tisto leto, ko imajo pravico do oprostitev in olajšav po zakonu o prispevkih in davkih občanov;

— občani, ki imajo osebne dohodke od opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti v celoti za tisto leto, ko imajo pravico do oprostitev in olajšav po zakonu o prispevkih in davkih občanov, razen za učence v gospodarstvu.

Krajevne samoprispevke bi bili na lasten predlog oproščeni tudi občani, ki imajo osebne dohodke iz delovnega razmerja oziroma nadomestila ter od pokojnin, če dohodek na enega družinskega člana ne presega 500 din mesečno. Pri tem bi se v dohodek šteli dohodki, ki so osnova za odmero krajevnega samoprispevka. O predlogih občanov bi odločala posebna komisija, ki bi jo imenovala občinska skupščina.

GLASUJEM

ZA

PROTI

Volivec izpolni glasovnico tako, da obkroži »za«, če se strinja z uvedbo krajevnega samoprispevka, besedo »proti« pa obkroži, če se z uvedbo krajevnega samoprispevka ne strinja.

5.

Za postopek o referendumu se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah odbornikov občinskih skupščin. Postopek vodi in izid glasovanja ugotovi občinska volilna komisija.

6.

Odlok o uvedbi krajevnega samoprispevka sprejme skupščina občine Celje.

Sredstva, zbrana s krajevnim samoprispevkom, so namenska in se bodo uporabljala za sofinanciranje enotnega programa gradnje osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov v občini.

Sredstva za izvedbo referenduma se zagotovijo v občinskem proračunu za leto 1972.

Šole na našem območju

Šola v Kopolah

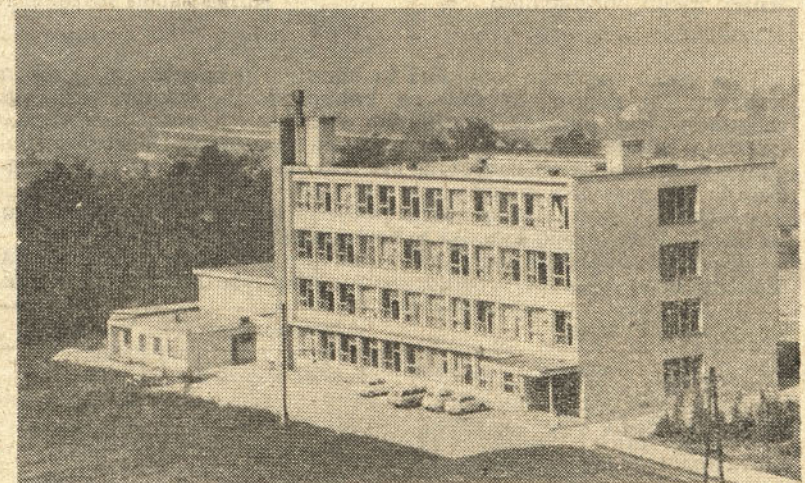
Šola na Teharjih

Stari in neustrezni prostori provizorija so dolga leta sprejemali veliko otrok

Njim naj velja naš »ZA« pri glasovanju

Nova šola — novi pogoji — boljši uspehi

OSNOVE EKONOMIKE

BILANCA IN IZKAZ USPEHA

Knjigovodstvo zajema in odraža tisto poslovanje podjetja, ki vpliva na stanje njegovih sredstev, virov sredstev, na pojav njegovih prihodkov in odhodkov.

Tako pri bilanci kot pri izkazu uspeha bomo torej govorili o dveh med seboj uravnoveženih straneh. Na prvi strani bilance bomo prikazali sredstva, na drugi strani bilance vire sredstev, pri tem pa bosta obe strani uravnoveženi:

Sredstva	Bilanca na dan	Viri sredstev
Poslovna sredstva		Tekoče obveznosti
Rezervna sredstva		Kredit
Sredstva skupne porabe		Skladi

V knjigovodstvu uporabljamo izraz »aktiva« za označitev gospodarskega pojma sredstev in »pasiva« za označevanje gospodarskega pojma virov sredstev.

Knjigovodstvo izhaja v vsakem obračunskem razdobju iz začetnega stanja sredstev in njihovih virov, nakar zasleduje spremembe na sredstvih in njihovih virih, kakor tudi s temi spremembami povezane prihodke in odhodke. Ob koncu obračunskega razdobja prikazuje končno stanje sredstev in njihovih virov, kakor tudi vse nastale prihodke, odhodke ter ostvarjeni finančni uspeh kot razliko med njimi. Končno stanje sredstev in njihovih virov v določenem obračunskem razdobju, je nato začetno stanje sredstev in njihovih virov v naslednjem obračunskem razdobju. Ali z drugimi besedami, končna bilanca prvega obračunskega razdobja je enaka začetni bilanci drugega obračunskega razdobja.

Medtem, ko zajema bilanca vsa sredstva in njihove vire v preučevanem trenutku, zajema izkaz uspeha vse dohodke in prihodke v preučevanem obračunskem razdobju. Izkaz uspeha je torej pregled prihodkov in odhodkov ter finančnega uspeha kot razlike med njimi.

Odhodki	Izkaz uspeha za razdobje od — do	Prihodki
Odhodki		Prihodki
Finančni uspeh		

Izkaz uspeha pravzaprav ni nič drugega, kot podrobno razčlenjena bilančna postavka finančnega izida, kjer se ta, če je pozitiven, pojavlja pred razdelitvijo kot poseben vir sredstev, če je nasprotno finančni izid negativen, dopolnjuje v izkazu uspeha prihodke na višino odhodkov; prikazan je torej na prihodkovni strani izkaza uspeha in na aktivni strani bilance.

V začetku vsakega obračunskega razdobja izhaja podjetje iz sredstev in njihovih virov, ki so prikazani v začetni bilanci. Prva postavka v izkazu uspeha se pojavi šele tedaj, ko pri svojem poslovanju ostvari kake prihodke ali odhodke. Ob koncu obračunskega razdobja ima nato podjetje v svoji bilanci prikazana končna sredstva in njihove vire, v izkazu uspeha pa vse prihodke z odhodki in finančnim uspehom.

Bilanca in izkaz uspeha lahko potemtakem obravnavamo kot dve preglednici, v katerih se sproti izražajo vsi poslovni dogodki. Nekateri izmed njih povzročijo spremembe samo v bilanci, drugi pa v bilanci in izkazu uspeha.

1. KNJIGOVODSKI RAČUN

Vsak knjigovodski račun ima svoj naziv glede na to, kaj zajema. Njegovo levo stran označujemo kot »debet« in desno stran kot »kredit«. Zapisovanje podatkov na knjigovodskih računih označujemo kot »knjiženje«.

Debet	Naziv knjigovodskega računa	Kredit
Knjiženje v breme		Knjiženje v dobro
Knjig. račun obremenimo		Knjig. račun priznamo

Za vsako postavko v bilanci in izkazu uspeha obstaja poseben knjigovodski račun. Ko smo na knjigovodskih računih prikazali začetno stanje sredstev in njihovih virov in ga označili z »z. s.« (začetno stanje), začnemo obravnavati posamezne poslovne dogodke v obračunskem razdobju. Pri tem pa je treba odpreti še nadaljnje knjigovodske račune.

Primer: V zvezi z dejavnostjo podjetja v proučevanem razdobju so obračunani osebni dohodki v bruto znesku 5,300.000 din.

Poslovni dogodek spet vpliva na stroške proizvodnje in na obveznosti do delavcev v bruto znesku. Vknjižbe bi bile naslednje:

Knjigovodski račun	V breme	V dobro
Proizvodnja	5,300.000	
Vračunani dohodki v zalogah		5,300.000
Obveznosti iz osebnih dohodkov		5,300.000
Obračunani osebni dohodki v zalogah	5,300.000	

Ker se sredstva v obliki nedokončane proizvodnje povečajo, obremenimo knjigovodski račun »Proizvodnja«. Ker se vračunani dohodek v zalogah poveča, a smiselno pomeni zmanjšanje vrednosti zaloga na višino materialnih stroškov z amortizacijo, priznamo knjigovodski račun »Vračunani dohodek v zalogah« kot popravek vrednosti. Ker se obveznosti iz osebnih dohodkov povečajo, priznamo istoimenski knjigovodski račun. Ker se obračunani osebni dohodki v zalogah povečajo in s tem navsezadnje iz obratnih sredstev predumljeni zneski na račun prihodnega dohodka, obremenimo knjigovodski račun »obračunani osebni dohodki v zalogah«.

2. SKLEPNI LIST

Promet in končno stanje na uporabljenih knjigovodskih računih moremo zbrati v posebnem pregledu, ki ga imenujemo sklepni list. Samo nekateri knjigovodski računi imajo ob koncu razdobja tako imenovano končno stanje (saldo); to so knjigovodski računi sredstev in njihovih virov, ki jih moramo upoštevati pri sestavljanju končne bilance.

SKLEPNI LIST

Knjigovodski račun	Promet		Stanje	
	v breme	v dobro	v breme	v dobro
Zemljišča	3.000	—	3.000	—
Zgradbe	300.000	—	300.000	—
Delovne priprave	500.000	—	500.000	—
Popr. vred. osn. sredstev	—	456.000	—	456.000
Denarna sredstva rez. skl.	92.000	12.000	80.000	—
Denarna sredstva skup. por.	40.000	—	40.000	—
Žiro račun	362.000	358.400	3.600	—
Blagajna	76.660	76.160	500	—
Kupci	470.500	330.000	140.500	—
Obrač. pog. obvez. v zal.	16.000	10.714	5.286	—
Obrač. zak. obv. v zalogah	22.000	14.952	7.048	—
Obrač. oseb. doh. v zalogah	152.000	102.666	49.334	—
Dobavitelji	210.000	335.000	—	125.000
Pogodbene obveznosti	11.000	12.000	—	1.000
Zakonske obveznosti	13.400	16.000	—	2.600
Material	295.000	190.000	105.000	—
Proizvodnja	401.000	401.000	—	—
Proizvodi	491.000	314.365	176.635	—
Stroški prod. proizv.	314.365	314.365	—	—
Prodaja proizvodov	371.000	371.000	—	—
Vrač. dohodek v zal.	128.332	190.000	—	61.668
Dobiček	56.635	56.635	—	—
Dohodek	184.967	184.967	—	—
Poslovni sklad	—	476.860	—	476.860
Dolgoročni kredit	—	143.000	—	143.000
Rezervni sklad	—	80.000	—	80.000
Sklad skupne porabe	—	55.930	—	55.930
Skupaj:				

3. KONČNA BILANCA IN IZKAZ USPEHA

Končna bilanca je sestavljena na podlagi vseh knjigovodskih računov.

Izkaz uspeha sestavimo na tale način:

Dohodki	Izkaz uspeha	Prihodki
Stroški v začetnih zalogah		Prodaja proizvodov
Stroški v razdobju		
Skupaj stroški		
— Stroški v končnih zalogah		
Stroški v prodanih proizvodih		
Dobiček		

Iz te razpredelnice je razviden poslovni uspeh podjetja v nekem obračunskem obdobju. Končna bilanca pa nam prikazuje vsa sredstva in vire sredstev. Medsebojna povezanost bilance in izkaza uspeha je očitna le v primeru, če v bilanci pozitivni finančni rezultat še ni razdeljen. To pomeni, da je ne samo ugotavljanje finančnega, temveč tudi njegovo celotno višino in celo razdelitev mogoče ugotoviti le na podlagi izkaza uspeha.

šport za vsakogar
TRIM
športna značka

Kako osvojiti športno značko TRIM

Ce ste se odločili osvojiti poleg značke TRIM tudi športno značko TRIM, upoštevajte naslednja pravila:

1. Za športno značko TRIM je treba:

- osvojiti določeno število točk s športnimi dosežki,
- izpolniti pogoje za značko TRIM (opraviti najmanj 150 TRIM aktivnosti).

Vsako leto sodelujete v obeh akcijah istočasno od 1. 1. do 31. 12. Obe znački boste prejeli hkrati v januarju prihodnjega leta.

- Točke za športno značko TRIM zbirate v osmih panogah, v katerih lahko prejmete odlično, dobro ali zadovoljivo oceno.
- Panoge lahko izbirate po lastni želji in sposobnostih, sodelovati pa morate v najmanj štirih navedenih panogah, ne ozi-
raje se na zbrano število točk, sicer ne morete osvojiti značke.

- Zgolj z udeležbo na tekmovanju v določeni panogi je že zagotovljeno minimalno število točk.

Točkovanje za osmerico panog za športno značko TRIM je naslednje:

panoga	odlično točk	dobro točk	zadovoljivo točk
kegljanje	5	3	2
streljanje	5	3	2
smučanje	10	6	4
plavanje	10	6	4
tek	15	9	6
kolesarjenje	15	9	6
trim steza	15	9	6
planinstvo	25	15	10

- za zlato značko morate doseči najmanj 60 točk
- za srebrno značko morate doseči najmanj 40 točk
- za bronasto značko morate doseči najmanj 20 točk

- Rezultate lahko dosežete na kateremkoli organiziranem tekmovanju, evidenco o rezultatih pa mora voditi na posebnem kartonu organizacija v okviru katere sodelujete, lahko jo vodite tudi sami na svojem kartonu **SPORTNI DOSEŽKI**.

- Rezultate lahko dosežete večkrat, v karton vpišete tri, od katerih se za točkovanje šteje le najboljši.

- Tekmovalci(-alke) so razporejeni v štiri starostne kategorije: do 30, let, od 31—37 let, od 38—45 let in nad 46 let.

Norme v posameznih panogah niso za vse enake, prilagojene so spolu in starostnim kategorijam.

- Pri starostnih kategorijah veljajo tista leta starosti, ki jih tekmovalci dopolnijo v tekmovalnem letu.

- Pri plavanju, teku, kolesarjenju in TRIM stezi se časi zaokrožijo navzgor.

- Prijavite se pri tov. Tinetu Vebru, tel. 341.

KAKO OSVOJITI ZNAČKO TRIM

Človek propada, ker se premalo giblje

Vključite se tudi vi v športno rekreacijsko akcijo TRIM v okviru novega slovenskega gibanja šport za vsakogar. Prva naša akcija TRIM je značka TRIM. To je angleška beseda, ki pomeni uravnoteženje ladijskega tovora, v športu pa naj pomeni duševno in telesno ravnovesje, uravnoteženje dela in razvedrila, torej rekreacijo. Ker je to gibanje zajelo že skoraj ves svet, smo se odločili, da tudi v Sloveniji uvedemo TRIM, to je šport za vsakogar. Uresničenje programa TRIM dela človeka zdravega, vedrega in sposobnega.

Da bi vam bila pravila značke TRIM jasnejša, preberite tudi razlago k posameznim odstavkom:

1. **Aktivnosti TRIM morate opravljati v prostem času.** Poglavitni namen značke TRIM je, da spodbuja k raznim športno-rekreativnim aktivnostim v prostem času. Lahko si vpišete v karton tudi pešačenje, tek ali kolesarjenje na poti v službo in domov, če vam to pomeni rekreacijo. Seveda pa si tega ne boste vpisovali, če boste v prostem času gojili kako drugo športno aktivnost. Vpisujte zlasti take športno-rekreativne aktivnosti, ki jih zavestno opravljate za izboljšanje telesne kondicije, za razvedrilo, zdravje in sprostitvev, ne pa aktivnosti, ki jih morate opravljati po naključju.

2. **Opraviti 150 aktivnosti v 365 dneh** se bo morda komu zdelo preveč. Toda strokovnjaki pravijo: vsaj pol ure intenzivnega gibanja vsak dan! Od vas pa »zahtevamo« tako aktivnost povprečno le trikrat tedensko. Morda niti ne utegnete, niti nimate možnosti, da bi trikrat tedensko igrali odbojko ali namizni tenis, zato pa lahko vsak dan telovadite, kolesarite, peščajte, tečete ipd.

Za značko se pač morate potruditi!

3. **V seznamu panog so navedene samo najkrajše aktivnosti za en dan.** S tem seveda ni rečeno, da ne bi smeli vaditi dalj časa. Vaš cilj namreč ni le osvojitve značke, ampak velja, da bi se čimveč gibali, da bi imeli vsak dan čimveč rekreacije. Če opravljate vaje zelo intenzivno, je aktivnost lahko tudi krajša od predvidene. To morate seveda sami oceniti.

4. **Kak dan se boste morda ukvarjali z različnimi panogami. Vpišite samo tisto, ki je po vašem mnenju najbolj koristila vašemu zdravju in telesni sposobnosti.** In katera vaja je to? To je odvisno predvsem od namena, s katerim ste se ukvarjali s panogo. Če je bil vaš namen, da shujšate, vam bo 30 minut kolesarjenja pomenilo več kot deset minut telovadbe ali 60 minut sprehoda.

Izbirati in vpisovati morate tiste panoge, pri katerih ste se najbolj osvojili in zadihali, to se pravi, izgubili največ kalorij!

Če bi radi okrepiли svoje mišice, vam bo deset minut vaj bolj koristilo kot večina navedenih aktivnosti.

Če pa ste rudar ali opravljate druga fizična dela, vam, nasprotno, priporočamo, da opravljate in vpisujete aktivnosti, ki vas bodo sprostile. To so plavanje, balinanje, sprehodi, mini golf, lov, ribolov in podobno, ne pa, da bi gojili

zraven svojega dela še kako težko športno panogo. Z njo naj se ukvarjajo tisti, ki ves dan prese-
dijo.

5. **Ne štejte za svojo aktivnost vmesne odmore.** Mlajši in telesno sposobnejši pravzaprav sploh ne bi smeli imeti odmorov med posameznimi minimalnimi aktivnostmi. Če pa si jih že privoščijo, potem naj bodo le-ti krajši, naj trajajo le toliko časa, da se dihanje umiri. Športne igre že same po sebi omogočajo kratke odmore.

6. **Aktivnost, ki jo vpisujete, lahko opravite največ v dveh delih:** če plavate 100 m dopoldne in 100 m popoldne, kolesarite 15 minut dopoldne in 15 minut popoldne ali zvečer, hodite pol ure v mesto in se pol ure vračate domov ipd. Če ob aktivnosti seštejete, dobite tako minimalno aktivnost za en dan. Toda ne seštevajete večjega števila kratkih aktivnosti v eno samo! Vsi koraki, ki jih napravite v enem dnevu, namreč še ne pomenijo 60 minut hoje!

• Vpisujte aktivnosti redno, to je vsaj enkrat tedensko! Karton hranite doma na vidnem mestu, da vam bo vedno pri roki in pred očmi. Zavoljo boljšega pregleda si vpisujte v neoštevljena polja skupno število aktivnosti za vsak mesec. Vpisujte do konca leta, pa čeprav ste 150 predpisanih aktivnosti dosegli že poprej!

šport za vsakogar
TRIM

• Povabite soprogo (soproga), prijateljico (prijatelja) in tekmuj-
te z njim, kdo bo izpolnil več polj aktivnosti TRIM, kdo bo izgubil več kilogramov, kdo bo več preplaval, prekolesaril, prepeščajil in podobno.

• Karton značke TRIM je namenjen predvsem odraslim. Dajemo vam ga po osnovnih organizacijah sindikatov, TVD Partizan in občinskih zvezah za telesno kulturo, na voljo pa vam je tudi v nekaterih kioskih in športnih trgovinah.

• Kdor bo kupil karton sam, naj povpraša najprej v svoji organizaciji, kako je s to akcijo. Če ni nikogar, ki bi na koncu leta pregledal karton in vam izročil značko, se obrnite na odbor, ki vodi akcijo TRIM v vaši občini. Če tudi ta ne dela, pošljite karton do 15. januarja prihodnjega leta na naš naslov v Ljubljano. Značko vam bomo poslali po pošti do konca januarja. Vrnili vam bomo seveda tudi karton, ki ga boste zadržali in vam bo rabil za primerjavo nove aktivnosti, če se boste znova vključili v TRIM.

Značko TRIM boste prejeli brezplačno. Zelimo vam mnogo razvedrila in rekreacije!

Prijave in vsa pojasnila dobite pri referentu za rekreacijo tov. Tinetu Vebru, tel. 341.

S KEGLJAŠKIH STEZ ŠOLA IN DOM

SLOVENJ GRADEC
ZMAGOVALEC TURNIRJA
ZA POKAL »29 NOVEMBER«

Maribor, 15. dec. — V tretjem kolu četverboja ženskih ekip v disciplini 6 × 100 lučajev, ki je bilo na kegljišču »Konstruktorja« je zmagala ekipa Slov. Gradca z 2395 keglji (Lukman 436), »Kovinar« z 2372 keglji (Ludvig 431), »Ljubljana-Center« z 2340 keglji (Janša 444) in »Konstruktor« z 2304 keglji (Černoga 418).

Slovenj Gradec, 26. dec. — V zadnjem kolu četverboja ženskih ekip je na domačem kegljišču zmagala ekipa Slov. Gradca z 2417 keglji (Strgar ml. 420), Kovinar z 2379 keglji (Ludvig 433), Ljub.-Center z 2339 keglji (Čulić 436) in Konstruktor z 2212 keglji (Rajšp 394). Skupni zmagovalec četverboja je ekipa Slov. Gradca z 9508 keglji, ki je prejela pokal v trajno last, sledijo pa: Ljubljana-Center 9482 kegljev, Kovinar 9207 kegljev in Konstruktor 8680 kegljev. V konkurenci posameznic pa je zmagala Ludvigova s 1699 keglji pred Strgarjevo ml. 1677 in Janšo 1674 keglji. Vse tri tekmovalke so prejele lepa spominska darila.

M. K.

NA IZBIRNEM TEKMOVANJU
ZA KEGLJASKO
REPREZENTANCO SLOVENKE
USPEŠNE

Reka, 18. dec. — V soboto in nedeljo je bilo na kegljišču »Refinerije« na Reki, drugo kolo izbirnega tekmovanja najboljših kegljavk za sestavo reprezentance za svetovno prvenstvo. Na zelo težkem kegljišču je ponovno zmagala Ludvigova z 808 keglji. Ostale slovenske predstavnice pa so dosegle naslednje rezultate: 4. Janša 770, 5. Urh 768, 6. Kastelic 765, 9. Remic 743 in 10. Ocvirk 734 kegljev. V generalnem plasmanu pa je vrstni red naslednji: 1. Ludvig 1688, 2. Urh 1619, 3. Miković (Zg) 1616, 4. Ocvirk 1590, 5. Bobnar (Zg) 1583, 7. Janša 1578, 8. Remic 1573, 11. Kastelic 1554 kegljev vse Ljubljana.

Pula, 9. januarja — V soboto in nedeljo je bilo na kegljišču Hotela Glomina v Puli nadaljevanje izbirnega tekmovanja za

sestavo reprezentance za SP. Tudi v tretjem kolu so Slovenke dosegle zelo dobre rezultate ter si na razpredelnici izboljšale uvrstitev. Rezultati so naslednji: 1. Miković (Zg) 848, 2. Ludvig 847, 3. Ocvirk 845, 4. Janša 844, 8. Remic 813, 10. Urh 811 in 12. Kastelic 806 kegljev. V generalni razvrstitvi pa je vrstni red naslednji: 1. Ludvig 2535, 2. Miković 2464, 3. Ocvirk 2435, 4. Urh 2430, 5. Janša 2422, 8. Remic 2386 in 12. Kastelic 2360 kegljev. Zadnje kolo bo 22. in 23. t. m. in želimo našim tekmovalkam čim več po-drtih kegljev.

M. K.

EVA LUDVIG IN MARJAN
KAVKA NAJBOLJŠA KEGLJACA
V LETU 1971

V okviru tekmovanja za najboljšo kegljavko leta v našem društvu je prepričljivo zmagala Ludvigova, ki je skozi vse leto zbrala največ možnih točk. Ocenjevala so se vsa republiška in državna tekmovanja posamezno, v parih in ekipno ter prijateljska srečanja in 4 najboljši rezultati, doseženi v tekočem mesecu na treningu ali tekmovanjih. Končni vrstni red je naslednji: Ludvigova 207 točk, 2. Ocvirkova 196 točk, 3. Urhova 135 točk, 4. Kranjc 129 točk, 5. Perpar 111 točk, 6. Carter 105 točk itd.

V moški konkurenci je bila borba skozi vse leto zelo napeta ter se je pokazalo to ocenjevanje tekmovalcev kot zelo koristno. Tekmovalci so se morali na treningih in tekmovanjih boriti za čim boljši rezultat in s tem čim boljšo uvrstitev v tekočem mesecu. Tekmovalci so se iz meseca v mesec menjavali na vrhu razpredelnice kar je tekmovanju dalo še večji interes. Po desetih mesecih tekmovanja je zmagal Kavka, ki je zbral največ možnih točk. Končni vrstni red je naslednji: 1. Kavka 124 točk, 2. Sivka J. 78 točk, 3. Gračner 72 točk, 4. Krajnc 67 točk, 5. Faktor 63 točk, 6. Škoberne 59 točk, 7. Sivka D. 59 točk, 8. Lubej 57 točk, 9. Pišek 50 točk itd. Najbolje tri plasirane tekmovalke in tekmovalci bodo prejele za dosegene uspehe spominska darila.

M. K.

Zbora imata lep sloves

Poleg različnih krožkov in sekcij delujeta na naši šoli 2 pevski zbora: enoglasni zbor nižje stopnje s 45 pevci iz prvih štirih razredov in troglasni zbor višje stopnje s 70 pevci, v katerem pojejo učenci od 5. do 8. razreda.

Oba zbora vadita pesmi, s katerimi sodelujeta na šolskih in krajevnih proslavah.

Zbor nižje stopnje prepeva v večini enoglasne pesmi ob spremljavi harmonike ali klavirja. V prihodnje pa bomo poskušali našudirati tudi pesmi s spremljavo preprostih otroških, ritmičnih instrumentov, katere je šola pred nedavnim nabavila. Večina pevcev tega zbora rada in redno prihaja na vaje, ki so dvakrat tedensko. Se raje pa seveda nastopajo, posebno če vedo, da jih poslušajo njihovi starši.

V malo težjem položaju pa je zbor višje stopnje, saj ima vaje šele sedmo učno uro, ker ima večina razredov še šesto učno uro pouk. Ena vaja tedensko je skupna za vse tri glasove, druge pa so ločene za vsak glas posebej. Učenci se v zbor prijavijo prostovoljno, vendar je potem njihova dolžnost, da prihajajo na vaje redno. Le z rednim obiskom in temeljitimi vajami uspešno našudirati vse pesmi, s katerimi nastopamo med šolskim letom.

Glavni nastop za oba zbora je vsako leto zaključna prireditev v

počastitev 25. maja — Dneva mladosti, na kateri se obema zboroma iz osnovne šole Store pridružita še zbora iz svetinske in kompolske šole. Letos se pripravljamo še na nastop na občinski reviji v Celju, ki bo v mesecu marcu.

Vsi učenci, ki sodelujejo v obeh zborih, so z vajami in nastopi dodatno obremenjeni, vendar ne opažamo, da bi zaradi tega trpelo njihovo šolsko delo, saj jim petje v zboru pomeni neke vrste razvedrilo.

Prav gotovo pa je zanje ob koncu šolskega leta, ko naredijo enodneveni izlet, ki ga pripravi šola kot nagrado za ves trud vložen v teku leta, prijetno doživetje.

Ponavljalci

Kakor na vsaki šoli, tako je tudi na naši šoli nekaj takšnih, ki zaradi najrazličnejših razlogov ne izdelujejo razreda in tako obiskujejo šolo tudi deveto ali celo deseto leto. Takim fantom in dekletom bi radi pomagali na šoli. Ravnatelj se je z njimi že dvakrat sestal in kaže, da so rezultati veliko boljši. Brez pomoči staršev tu ne bo šlo, zato je potrebno tem staršem jasno povedati, da otrok ni delavec in da otrok potrebuje starše takrat, ko jih on rabi ne pa takrat, ko se staršem slučajno zdi ali pa se takrat ne. Smo se razumeli?

Jelkovanje in razstava igrač v vrtcu

Staršem otrok in dedku Mrazu gre zahvala, da smo tako prijetno praznovali jelkovanje. Dedek Mraz se je pomudil v krogu malčkov kar 2 uri. Bil je na razpolago radovednim in vedoželjnim otrokom, jim pripovedoval, risal, dal nasvete, skratka bil je pravi dedek Mraz. Otroci so mu pristrčno odgovarjali in mu zaplesali, za kar jih je bogato obdaril z darili, ki bodo otrokom dolgo služila pri njihovem delu in igri. Otroci se ga bodo spominjali vse leto in marsikatera nelepa naveda se bo ob spominu nanj spreminila v dobro navado. Pred slovesom od otrok jih je tudi posamično obdaroval — domov so si odnesli pisane vrečke s slikanico, plastelinom in drugim, kar so omogočili prispevki staršev.

Za skupno obdaritev je dedek Mraz poskrbel pravočasno. Že v novembru je nabavil igrač v vrednosti 4.000 din, kar je omogočil svet osnovne šole. Posebna razstava teh igrač v VVZ je omogočila staršem, da si jih ogledajo. Razstavo sta pripravili vzgojiteljici in ob razstavi razgovor s starši. Starši so z udeležbo in vidnim zanimanjem pokazali, da izredno cenijo taka prizadevanja in da jim ni vseeno, kako preživljajo njihovi otroci čas v ustanovi in s čim so zaposleni. Mnogim pa je razstava in razgovor o igračah bila dobrodošla sugestija, s čim naj obdarijo svojega malčka v družini.

RODITELJSKI SESTANKI

Pred zaključkom I. polletja bomo organizirali za vse razrede roditeljske sestanke. Tako so imeli na Teharjah roditeljski se-

stanek že 7. januarja, na Svetini v nedeljo, 9. januarja, na centralni šoli od 10. do 13. januarja, v Kompolah pa še 14. januarja.

Na teh sestankih so učitelji in ravnatelj seznanili starše zakaj se uvaja samoprispevek ter kako je z učnimi rezultati.

Roditeljski sestanki so bili lepo obiskani. Starše je zanimala vrsta problemov v zvezi s samoprispevkom, kot običajno pa so nekateri s strahom, drugi pa z veseljem pričakovali vesti o učenju svojih otrok. Rezultati so dokaj vzpodbudni in želeli je, da bi takšno sodelovanje, kakršno je sedaj, dalo še boljše rezultate.

NOVOLETNI TURNIR

Pod pokroviteljstvom Železarne Store se je vršil novoletni kegljaški turnir. Sodelovalo je 24 ekip. Prvo mesto je osvojila ekipa Kovinarja iz Štor z 850 keglji, drugo mesto ekipa Šoštanjca z 806 keglji ter tretje mesto ekipa Obnove z 806 keglji. Vse tri ekipe so prejele v trajno last spominska darila.

Dne 11. 1. smo imeli prijateljski dvoboj 9 × 200 lučajev z ekipo Obnove. Zmagala je ekipa Kovinarja z 7197 keglji pred Obnovo z 6950 keglji. Najboljši v ekipi Kovinarja so bili:

Franc Zorc 823 kegljev, Pišek Andrej z 823 keglji in Jože Sivka z 817 keglji.

Dne 13. 1. smo gostovali v Celju proti ekipi Ingrada, kjer smo izgubili srečanje. Ingrad 6758 kegljev, Kovinar 6448 kegljev.

Najboljši v ekipi Kovinarja so bili:

Andrej Pišek 860 kegljev, Rado

Faktor 843 kegljev in Emil Kranjc z 838 keglji.

Dvoboji se vršijo v sklopu priprav za tekmovanje v občinski ligi 8 × 200, katero se bo prihodnji mesec pričelo.

F. K.

STORSKI ZELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Store — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik — Stane Ocvirk — Urednik Rudolf Uršič — Uredniški odbor: dipl. ing. Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Rudolf Uršič, dipl. ing. Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tisk: AERO, kemična in grafična industrija Celje

OBVESTILO

Gasilsko društvo Železarne Store priredi v soboto, dne 12. februarja 1972 s pričetkom ob 20. uri v Kulturnem domu v Štorah

PUSTNO ZABAVO

Igral bo kvintet »Bratov Ocvirk«.

Rezervacije pri dežurnih gasilcih v železarni.

Vabljeni!

GORJE NAM...!

Mi Slovenci vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo...

Takšne so naše stare navade in takšna so naša vse pogostejša nagnjenja. Kam nas to vodi?

Priznati je treba, da imamo v Sloveniji 450 do 500 tisoč odraslih prebivalcev, žal med njimi tudi precejšnje število mladih, ki prekomerno in pretirano uživajo alkoholne pijače. Dobri del teh ima vse pogoje, da bodo vsak čas, če že niso, postali takšni alkoholiči, kot je že tistih 80 tisoč registriranih. Alkoholizem bo tako postal pri nas družbeni samomor, če bo njegova stopnja rasti tako napredovala.

Okolje in razmere v katerih živimo nam nudijo naravnost »idealne« pogoje za razmnoževanje in razširjanje alkoholizma. Bodi odkriti in poglejmo resnici v oči ter poskušajmo rešiti, kar se še reši da. Smelo lahko trdimo, da nikjer na svetu ni takšne tolerance do razširjanja in porošnje alkohola kot ravno pri nas, saj lahko proizvajala, prodaja in

uživa alkohol kdor hoče, kje hoče in žal kolikor hoče. Ali je vsemu temu še sploh potrebna reklama v izložbenih oknih, policah, radiu in televiziji?

Danes ni več gospodinjstva, kjer ne bi pili alkohola, ni sestankov in pogovorov, ki se ne bi začeli ali končali z alkoholom. Tako se danes zagotovo več točno ne ve, ali so običaji in sestanki zaradi alkohola ali pa je alkohol zaradi njih. Prišlo nam je že v prijetno navado, da pijemo, ko se človek rodi ali umre, ko se poroči ali ločuje; pijemo na zdravje vseh mogočih svetnikov tako, da nam jih na koledarju ob koncu leta celo zmanjka; pijemo, če smo nagrajeni z veseljem, če smo kaznovani z žalostjo in še in še... pijemo, ker mislimo, da je alkohol zdravilo, da nam daje moč in pogum, jača kri, da celo preprečuje bolezni in jača rast.

Ob tem, ko mislimo, da pospešuje rast pa istočasno pozabljamo, da nam alkohol jemlje razum. Nekateri pijejo, ker mislijo,

da je alkohol hrana. Hrana je res, samo kakšna in za koga?

Različne fermentirane pijače (vino, mošt, pivo) ali destilirane pijače (žganje, likerji itd.) učinkujejo na organizem predvsem z etilnim alkoholom (C_2H_5OH), katerega vsebujejo. Po zaužitju pijače, ki vsebuje etilni alkohol, gre le-ta skozi stene določenih delov prebavnega trakta povsem nespremenjen; v krvi torej najdemo isti alkohol kot je bil v zaužitju pijači. Kri ga nadalje nosi skozi vse dele organizma. Preden alkohol, ki je v krvi, ne zgori ali izgine, potuje skozi razne organe in tkiva, zastaja v tkivu in ga zastruplja, predvsem pa najbolj prepojeni organ, to je možgane. Alkohol tako sproži nekatere motnje, ki jih imenujemo »pijanost« in so predvsem odvisne od zaužite količine alkohola. Kadar se pijanost pojavlja le v izjemno redkih primerih in če takrat ne doseže stanja globoke nezavesti, je tudi to za normalnega človeka brez dvoma »poniževalno«. Kadar pa se taki primeri ponavljajo in prehajajo v vsakdanjo navado, ni pa nujno, da se opijamimo, takrat prične alkohol zelo škodljivo delovati na človeški organizem. Človek torej lahko postane alkoholik, ne da bi se kdaj opijanal. Bistvene važnosti je, dnevno zaužita količina alkohola.

Kadar je količina alkohola v krvi 1‰ (pol do 1 litra zaužitega vina) je slušna reakcija počasnejša za 38 %, vidna reakcija pa za 30 %. Z uživanjem alkohola se zmanjša moč mišic in s tem tudi zmogljivost mišičevja na sploh. Ali je potem čudno, da pride do prometnih nesreč in do nesreč pri delu, kot posledica zaužitega alkohola? Alkohol je provzročitelj duševnih bolezni, ki človeka večji del neizbežno privedejo v zavod za duševne bolezni. Značilni sta predvsem dve duševni bolezni,

kot posledica kroničnega alkoholizma:

1. *Derilium tremens*

To je napad prehodne in divje norosti, s splošnim tresenjem in halucinacijami, najpogosteje z vizualnimi prividi. Bolnik vidi na primer okoli sebe grozeče zveri in skoči včasih celo skozi okno, da bi jim ušel in podobno. Tak bolnik je pogosto nevaren svoji okolici, sam *derilium* pa včasih povzroči tudi smrt.

2. *Psihoza Korsakov*

Za to bolezen so karakteristične hude motnje spomina, ki ga bolnik nadomešča s popolnimi izmišljotinami. Pogosto jo spremljajo živčna vnetja z ohromitvijo spodnjih udov.

ALKOHOL IN KRIMINALITETA

Kronični alkoholizem ima za posledico padec duševnosti zaradi izgube nesebičnih čustev in zaradi spremembe v presodnosti. Alkoholik napačno pojmuje resničnost in se zamota v uprte misli, je preobčutljiv, ljubosumen, nasilen, napadalen in neusmiljen. Takšen postane družbeno nevaren, kar ga privede včasih celo do zločina.

Za zaključek še nekaj grozljivih podatkov.

Od 100 neprimerno vzgojenih otrok jih je 85 sinov ali hčera alkoholikov. Od 100 otrok, ki so zagrešili kriminalna dejanja jih je 75 od staršev alkoholikov. Od 100 idiotov jih je 60 sinov ali hčera alkoholikov in končno med mučitelji otrok je kar 95 % alkoholikov. Ti podatki se nanašajo na eno izmed vodečih držav po porošnji alkohola v Evropi, k temu pa je potrebno pripomniti, da naša država zavzema »častno drugo mesto«.

Alkoholizem je zato socialno zlo našega časa in pereč neodložljiv družbeni problem, s katerim se moramo odločno spoprijeti, kjer koli se pojavi. — R. F. —

NEZGODE PRI DELU

V mesecu decembru je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezgod pri delu: elektroplavž — 1, valjarna I — 1, valjarna II — 3, livarna I — 2, livarna II — 2, šamotarna — 1, obdelovalnica valjev — 2, mehanična delavnica — 2, promet — 3, ekspedit — 1; vseh skupaj — 18.

Brez nezgod pri delu so bili naslednji obrati: jeklarna, energetski obrat, elektroobrat, razvojni oddelek, OTK, komunala in ostalo.

Na poti v službo imamo objavljeno eno nezgodo iz modelne mizarne.

Pri delu so se poškodovali:

ELEKTROPLAVŽ:

SARLAH Vinku (8 mes.) je stisnila veriga kazalec desne roke pri zapenjanju ladij.

VALJARNA I:

ČRESNAR Silvo (1 leto) je pri natovarjanju odrezkov v prekucnik zadel z roko v odrezan del palice in si porezal kazalec leve roke.

VALJARNA II:

KOLSEK Franca (6 mes.) je poškropila žveplena kislina po obrazu in rokah.

VASLE Rafael (6 mes.) je z vozičkom zadel v prekucnik in si pri tem poškodoval prstanec desne roke.

ZAVSKI Ivanu (1 mes.) je pri vstavljanju valjane palice v ravnalni stroj poškodovalo palec desne roke.

LIVARNA I:

STARCKL Milanu (2 leti) je slabo pripet valj zdrsnil iz verige in mu poškodoval prste na levi nogi.

TANSEK Emilu (3 leta) je pri sekanju ulivka priletel kos železa v desno oko.

LIVARNA II:

ŠTEFANEK Stanko (2 leti). Pri čiščenju žilindre mu je tekoče že-

lezo brizgnilo za čevljev leve nože.

ZALOKAR Franc (3 leta) se je pri odbijanju ulivka udaril na sredinec desne roke.

SAMOTARNA:

GROBOVŠAK Rafko (6 mes.) je čistil elevator med obratovanjem, pri čemer si je poškodoval kazalec desne roke (neupoštevanje varnostnih predpisov!)

OBDELOVALNICA VALJEV:

MAJER Tomo (3 mes.). Pri predstavljanju linete na stružnici mu je podloga stisnila kazalec leve roke.

MILOJEVIČ Nikola (2 mes.). Zaradi nekoordiniranega dela z žerjavovodjo mu je stisnilo prstanec desne roke.

MEHANIČNA DELAVNICA:

LEVEC Milan (3 mes.). Pri montaži gredi vsipne košare, mu je gred zdrsnila iz rok in mu poškodovala palec desne nože.

ŠKORC Mirko (4 leta). Pri prekladanju plinskih cevi mu je cev zdrsnila iz rok in mu poškodovala nart desne nože.

PROMET:

KRULEK Martin (3 leta). Z bencinom prepojeno čistilno volno je hotel podkuriti peč, pri tem se je opekel po desni roki in obrazu (nedisciplinla!)

RAMŠAK Ivanu (2 mes.) je pri razpenjanju ozkotirnih vozičkov stisnilo sredinec leve roke.

ŠKRABLIN Franc (4 mes.) je pri razpenjanju vagonov z glavo zadel v oster predmet, ki je motel iz vagona (neustrezno naložen vagon!)

EKSPEDIT:

CEROVŠEK Franc (24 let). Pri nakladanju ulitkov na kamion, je šofer sprožil nosilno cev strehe kamiona, katera je padla poškodovancu po roki (nekoordinirano delo!)

Služba varstva pri delu

Srečanje z upokojenci

Kakor že nekaj let nazaj so tudi dne 27. 12. 1971 glavni direktor tovarne tov. Tugomer Voga, predsednik delavskega sveta tovarne dipl. inž. Feliks Černak in predsednik sindikalne organizacije tovarne mag. Alojz Šturbej priredili sprejem za člane delovne skupnosti, upokojene v letu 1971. Sprejem je bil v Domu železarjev na Teharjih. Glavni direktor se je zahvalil upokojencem za večletno sodelovanje v delovnem kolektivu in za vloženi trud pri uspešnem razvoju tovarne. Izrazil je tudi željo, da bi v zdravju in zadovoljstvu v mišnih spremljali naše nadaljnje napore za procvit podjetja in se z nami veselili bodočih uspehov, od katerih naj bi tudi oni bili deležni v boljših življenjskih pogojih.

V letu 1971 je bilo upokojenih 44 članov kolektiva, od tega 30 invalidsko in 14 starostno. To razmerje je veliko boljše v korist starostno upokojenih, saj sta na enega redno upokojenega 2,14 invalidsko, medtem ko je bilo v letu 1970 razmerje 1: 8,7 (na enega redno upokojenega je prišlo 8,7 invalidsko).

Poprečna starost upokojenih je 51 let. Največ upokojencev je delalo v železarni od 20 do 25 let,

in sicer 16 in od 25 do 30 let 13, nad 30 let pa 2.

Vzdušje na skromni svečanosti je bilo zelo prijetno, upokojenci so se zahvalili kolektivu za pozornost in želeli vsem veliko delovnih uspehov tudi v prihodnje. Uredništvo »Železarja« je prejelo dve pismi upokojencev iz prejšnjih let. Eno pismo je poslala Čretnik Marija, upokojenka iz valjarne, drugo pa v imenu društva upokojencev nekdo, ki se je podpisal z B. M. Obe pismi izražata našemu kolektivu najboljše želje za novo leto 1972, ter veliko delovnih uspehov. Obenem pa želita srečanja z ostalimi upokojenci železarne v obliki, kakor imajo nekatera druga podjetja v soseski. Tako srečanje je naše podjetje že pripravilo v preteklih letih in prav gotovo ni bilo zadnje.

Prižadevali si bomo tudi v prihodnosti pripraviti podobno srečanje in s tem izpolniti želje upokojencev, kar so tudi naše želje. Pri tem moramo upoštevati, da uresničitev želje ni enostavna, če upoštevamo, da je število upokojencev našega podjetja naraslo na več kakor 600 oseb.

Tovarišici Čretnik Mariji in upokojencu B. M. se zahvaljuje mo za pismi in veseli bomo še kakšne novice tudi od drugih.

KADROVSKE VESTI

KADROVSKE VESTI

V mesecu decembru 1971 so bile naslednje kadrovske spremembe v naši delovni organizaciji.

IZ JLA SE JE VRNIL

GAJSEK STANISLAV, premikač in se zaposlil v valjarni II.

NOVI ČLANI DELOVNE SKUPNOSTI

V livarni valjev so se zaposlili: ŠTOKLAS JOŽEF, POVALEJ PETER, GRICNIK MIRAN — vsi NK delavci. V livarni sive litine: HRUSEVAR BRANKO, HRUSEVAR JOŽEF in SIVKA BOGOMIR — vsi delavci. V jeklarni: BLATNIK FRANC, KODRIN FRANC in TOVORNIK IVAN — vsi NK delavci. V šamotarni: SMODEJ ALOJZ in ROMIH IVAN — oba delavca. V valjarni I: POLUTNIK PAVEL — delavec. V valjarni II: KOVACIČ FRANC — delavec. V jeklovleku: FARKAŠ ALOJZ — delavec. V energetskem obratu: ZAVRSEK IVAN — delavec. Na prometu: JAZBINSEK RAJKO — delavec. V komunalnem oddelku: KAJTNA ZLATKO in BRACUN BRANKO — oba delavca. Na OTK: GUČEK ANTON — strojni ključavničar. Na elektroplovzu: ZUPANČ FRANC — delavec. V obdelovalnici valjev: JAGER MIRKO — delavec. V skladišču UOS: PREŠIČEK JOŽEF in KROFL ANTON — oba delavca. V tehnični sektor je bil sprejet kot pripravnik DOBRSEK MIRKO, dipl. metalurški inženir. V komercialni sektor je bila sprejeta pogodbeno — za določen čas ŽOHAR LIDIJA, NS uslužbenka.

NA ODSLUŽITEV VOJAŠKEGA ROKA STA ODSLA

KRESNIK BOGOLJUB, dipl. met. inž. iz livarne sive litine in VOLAVSEK IVAN, premikač iz prometa.

V PREIZKUSNI DOBI JE PRENEHALO DELOVNO RAZMERJE

IMANOVIČ ENESU, delavcu iz obdelovalnice valjev.

ZARADI SAMOVOLJNE PREKINITVE DELA JE PRENEHALO DELOVNO RAZMERJE

PISEK ANTON, delavec iz elektroplovza; NORIČ MILE, delavec iz valjarne I; MAJDIČ MIROSLAV, strojni ključavničar iz kalibrskega oddelka; PONUŠEVAC STANOJE, delavec iz valjarne I; JOVIČIČ MILOŠ, strojni tehnik iz valjarne I; LESKOVSEK JAKOB, delavec iz ekspedita.

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

PLEVNIK JANEZ iz livarne sive litine, SKALE JOŽE, POLJŠAK ROMAN in JAZBEC FRANC — vsi trije iz livarne valjev, BOBEK FRANC iz ekspedita in TUHTER FRANC iz valjarne I. Čestitamo!

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI

VREČKO JOŽE iz valjarne, GRAJŽL IVAN iz obdelovalnice valjev, VRABEC JOŽE iz meha-

nične delavnice in ĐOGATOVIČ ŽIVOJIN iz valjarne II.

Želimo jim mnogo družinske sreče!

NAŠI UPOKOJENCI

GAJSEK FRANC, rojen v Šentvidu pri Šmarjah dne 4. januarja 1923, kjer še sedaj stanuje. Po

poklicu je kurjač plinskih peči. V Železarno Štore se je vključil že 1946. leta, po enem letu je prekinil zaradi odhoda v JLA. V tem podjetju se je ponovno zaposlil julija 1957 in bil razporejen v obrat šamotarno, kjer je tudi delal vse do 14. decembra 1971, ko je bil invalidsko upokojen.

ROZMAN IVAN, rojen dne 8. decembra 1914 v Zlatečah pri Šentjurju, sedaj stanuje v Proziški vasi. Že maja 1933 je vsto-

pil na delo v šamotarno, ki je bila takrat samostojno podjetje in leta 1948 priključena kot obrat k Železarni Štore. Delal je na raznih delovnih mestih do 1945, nato pa pretežno kot oblikovalec šamota do leta 1964, na kar je bil zaradi bolezni premeščen v investicijsko skladišče in nato v nadzorno službo, kjer je bil do 15. decembra 1971, ko je bil starostno upokojen, po 38 letih dela v našem podjetju.

GLAVAČ IVAN, rojen 28. 12. 1926 v Gaberski gorci — Šentjanž na Dolenjskem, sedaj stanuje v Celju. Prvič se je zaposlil leta

1944 in delal pri več delodajalcih pretežno v Prekmurju in okolici Maribora. 6. 5. 1957 se je zaposlil v Železarno Štore v komercialnem sektorju kot referent nabave. Dne 16. 12. 1971 je bil po invalidski komisiji pri KZSZ Celje invalidsko upokojen kot invalid I. kategorije.

MEDVED ŠTEFKA, rojena 2. 12. 1915 v Škofji vasi pri Celju, sedaj pa stanuje v Kompolah nad Štorami. Njena prva zaposlitev je bila v Tovarni perila Celje od leta 1941 do 1944, nato pa 1 leto v Judenburgu. Dne 1. 4. 1949 se je zaposlila v Železarni Štore v splošnem sektorju, kjer je delala kot delavka v komunalnem oddelku vse do 31. 12. 1971, ko je bila starostno upokojena.

DOBERSEK ALOJZ, rojen 11. 5. 1913 v Štorah, kjer še sedaj stanuje. Njegova prva zaposlitev je

bila leta 1927 do 1927 v obratu šamotarni, nato ponovno od leta 1934 do 1934 v istem obratu. Leta 1936 pa se je zaposlil v tovarni Žična Celje, kjer je delal kot žični tkalec do 1946. Dne 2. 1. 1947 se je zaposlil v Železarni Štore — obratu jeklarni in delal kot žerjavovodja vsa leta, to je do 31. 12. 1971, ko je bil starostno upokojen.

HUJSE SO PREKRŠILI DELOVNO DOLŽNOST:

Predlagan kadrovsko-socialnemu odboru za izključitev iz delovne skupnosti:

1. PUSNIK MIRKO, valjarna I — 11. 11. 1971, 20. 11. 1971, 17. 11. 1971 in 22. 11. 1971 neopravičeno izostal z dela — predlagan kadrovsko-socialnemu odboru za izključitev iz delovne skupnosti.

Z ZADNJIM JAVNIM OPOMINOM:

1. ŠKRABL FRANC, promet: 21. 9. 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

2. VIZJAK JOŽE, jeklarna: 23. 10. 1971, 24. 10. 1971 in 25. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

3. GUČEK MARTIN, livarna specialne litine: 19. 11. 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

Z JAVNIM OPOMINOM:

1. PUŠNIK MIRKO, valjarna: 25. 9. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

2. PAVLIČ MARJAN, valjarna I: 10. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

3. KUNSEK ALOJZ, aglomeracija: 25. 9. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

4. HROVAT ANTON, valjarna I: 16. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

5. OROZEN JOŽE, avtooddelek: 29. 10. 1971 je ob 20.40 malomarno opravljal svoje delo s tem, ko je pri vzratni vožnji zadel s kombibusom v tovarni avtomobil — javni opomin.

6. MALGAJ IVAN, promet: 22. 9. 1971 in 31. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

7. GOLOB LUDVIK, promet: 23. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

8. STOPINSEK ALOJZ, mehanična delavnica: 20. 9. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

9. BOVHA FRANC, livarna valjev: 27. 10. 1971 površno manipuliral z žerjavom ter v tej posledici poškodoval tehtnico — javni opomin.

10. SENGER IVAN, obdelovalnica valjev: 30. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

11. FRAJTAG CIRIL, valjarna II: 5. 11. 1971 neopravičeno izostal 8 ur, dne 18. 11. 1971 pa neopravičeno izostal 5 ur — javni opomin.

12. HROVAT ANTON, valjarna I: 10. 11. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

13. ZDOLSEK JAKOB, aglomeracija: 1. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

14. UŽMAH ANTON, valjarna I: 11. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

15. LUC FRANJO, obdelovalnica valjev: 27. 11. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

16. KARMUZELJ DRAGO, obdelovalnica valjev: 16. 7. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

17. JEROVSEK STANKO, livarna valjev: 22. 10. 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

18. ČANZEK JOŽE, valjarna I: 20. 11. 1971 grobo izpadel proti nadrejenemu in proti sodelavcu — javni opomin.

19. KUJAN LASLO, oddelek tehnične kontrole: 5. 11. 1971 neopravičeno izostal z dela 8 ur, razen tega pa sopodpisal s kontrolorjem adjustirani material — javni opomin.

20. VOGA STANISLAV, nadzorna služba: 17. 10. 1971 samovoljno zapustil delovno mesto in odšel popivat — javni opomin.

21. MOČNIK RUDOLF, starejši, mehanična delavnica: 29. 6. 1971 je bil na nočni izmeni vinjen ter zaspal med delovnim časom — javni opomin.

22. SUŠEC MILAN, promet: 3. 11. 1971 ni upošteval določil pravilnika o prometu in je v tej posledici prišlo do poškodbe sodelavca — javni opomin.

Iz pisarne pravne službe

OBJAVA

Po zgledu drugih tovarniških listov smo začeli v preteklem letu z objavljanim jubilarov 50-letnikov tudi v »Štorskem železaru«. Posamezniki niso bili zadovoljni s tem objavljanim in so v uredništvo in kadrovske sektor prihajale intervencije, zato smo sklenili opustiti komaj pri nas vpeljana prakso drugih podjetij. Prizadetim se opravičujemo. Vsako mnenje o tem bi nam bilo dobrodošlo!

Uredništvo